

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusiui metų \$2.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Address:
KELEIVIS
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 47 "Keleivis" Telefonas: AN 8-3071 SOUTH BOSTON, MASS., LAPKRIČIO (NOVEMBER) 23, 1960 Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 8, 1879 Ataskiro Numerio 55-IEJI METAI Kaina 10 centų

Japonija Pasirinko Karo Sąjungą Su Amerika

Japonija Rinko Naują Parlamentą; Laimėjo Karo Sąjungos Su Amerika Šalininkai; Socialistų Partija Sustiprėjo Dešiniųjų Socialistų Šakaiton; Bendrai, Parlamento Sąstatai Mažai Pasikeitė.

Sekmadienį lapkričio 20 d. Japonijoje vyko parlamento rinkimai. Svarbiausias klausimas rinkimuose buvo karo sąjungos su Amerika klausimas.

Karo sąjungos sutartis buvo jau seniau pasirašyta ir Japonijos parlamento patvirtinta, bet klausimas vis dar buvo lyg nebaigtas aiškinti todėl, kad pasirašant tą sutartį ir paskui ją patvirtinant Japonijos sostinėje vyko triukšmingos demonstracijos prieš karo sąjungą ir prezidentas Eisenhoweris dėl tų neramumų Japonijos sostinėje buvo priverstas net savo kelionę į Japoniją atidėti. Todėl buvo laukiamas naujų rinkimų, kurie turėjo parodyti, ar japonų tauta karo sutarčiai pritaria ar ne.

Rinkimai Japonijoje parodė, kad japonų tautos didelė dauguma karo sutarčiai su Amerika pritaria. Sostinės demonstrantai visiškai neatstovavo tautos nuomonės. Rinkimų rezultatai yra tokie:

Liberalų demokratų partija (dešinieji), kuri aiškiai pasisakė už karo sutartį su Amerika, pravedė ir naująjį parlamentą 297 atstovus (turėjo 283), socialistai, kurie griežtai pasisakė prieš karo sąjungą, pravedė ir parlamentą 146 atstovus (turėjo 122) ir socialistai atskilę nuo partijos turėjo 40 vietų, o naujame parlamente beturi tik 16 vietų. Komunistai turėjo 1 atstovą, o dabar turi 2, jie gali gintis, kad laimėjo 100%!

Pasikeitimai įvyko tik opozicijos eilėse, socialistų partija greičiausiai eis vėl prie susivienijimo. Komunistų įtaka, kaip buvo taip ir lieka labai menka, nors kai kuriose unijose komunistų įtaka yra stipresnė, negu galima spėti iš rinkimų davinių.

Amerikos užsienių politikai Japonijos rinkimai yra svarbūs tuo, kad ateinančioms 10 metų užtikrina Amerikai kariškas bazes Japonijos salose ir Japonijoje pasizada būti sąjungininkas Tolimuose Rytuose, kur Sovietų Sąjunga ir komunistinė Kinija yra lygiai nedraugiškos mūsų kraštui.

BOLSEVIKŲ VIRŠONĖS

Maskvoje vis dar posėdžiują bolševikiško pasaulio viršūnės ir vis dar aiškina Lenino talmudą ar sugyvenimas turi būti taikus, ar ne? Tuo klausimu kinai ir rusai pešasi...

Darbo Unijos Remia Pažangią Programą

Šį trečiadienį Amerikos unijų vadai turės pasimatymą su naujai išrinktu prezidentu J. F. Kennedy ir aptars su juo įstatymų leidimo programą, kiek ji liečia darbininkų reikalus.

Unijų atstovai mano, kad prezidentas Kennedy, perėmęs valdžią, turėtų bandyti įgyvendinti tą liberalinę programą, kokią jis atstovavo rinkimų kampanijoje ir kongrese pokonvencinėje sesijoje. Kai kas pasakoja, kad naujas prezidentas "neturi mandato" vykdyti savo programą, nes jis nedidele dauguma yra išrinktas. Bet 33 su viršum milijonai, kurie už jį balsavo, laukia jo žadėtų programos įgyvendinimo. Pasitarime unijų atstovai tokius klausimus ir mano išsiaiškinti su būsimu prezidentu.

J. F. KENNEDY TARIASI

Būsimas prezidentas J. F. Kennedy dabar kas dieną turi pasitarimus su savo įvairiais patarėjais, būsimais vyriausybės nariais ir partijos vadais. Šią savaitę jis tarsis su C. M. Clifford, kurį jis paskyrė ryšiams užmegsti ir valdžios perėmimo reikalą aptarti su dabartine administracija.

PRALOŠĖ PLAUKUS

Joseph McLeak iš Philadelphijos buvo tikras, kad Nixonas laimės, todėl ėjo lazbybą iš savo plaukų. Nixon pralaimėjo, ir tas vyrukas gavo duoti savo gražius plaukus nuskusti.

VLIKŲ SUVAŽIAVIMAS 1960 M. LAPKRIČIO 12-13 DIENOMIS NEW YORKE

Pirmoj eilėj trečias iš dešinės sėdi VLIK'o prezidas A. Trimakas, šeštas vicepirminkas J. Stiklorius, aštuntas sekretorius Henrietas Blazas.

Kongo Netvarkai Galo Dar Nesimato

Kongo valstybėje, kurią pasiėmė tvarkyti Jungtinių Tautų organizacija, tvarkos dar vis nėra. JT seimas šiomis dienomis balsuos kokią delegaciją iš tos valstybės pripažinti teisėtą. Amerika remia prezidento Kasavabu paskirtą delegaciją, kurios priešakyje dabar stovi pats prezidentas.

Tuo tarpu Kongo kariškas neva tai diktatoriaus pulkininkas Mobutu įsakė Ghana diplomatai išsikraustyti iš Kongo, bet Ghanos atstovas sako, kad jis ir nemano to įsakymo klausyti. Vadinasi, svetimos valstybės diplomatas pats savo nuožiuma sprendžia, ar jis klausys įsakymo apleisti šalį ar ne...

Po išsprendimo delegacijos J. Tautose klausimo, bus daromas bandymas sutaukinti Kongo politikierius, kad jie mažiau peštųsi savo tarpe.

Ruošiami Vežimai! Marsą ir Venerą

Amerikos mokslininkai jau ruošia prietaisus, kurie ateityje padės nuo žemės paleistoms raketoms pasiekti Marsą ir Venerą. Jau 1962 metais tokie prietaisai bus pagaminti ir išbandyti, todėl tada gal jau bus galima pasiekti ir artimiausias nuo žemės planetas.

Mokslininkai sako, kad paleistos raketos ir be vadovavimo gali prisiartinti prie planetų, bet paskutinis raketų kelio tarpas į planetas turi būti vadovaujamas ir tam reikalingi ruošiami jau turimi prietaisai, kurie raketą ves prie planetų.

JEIGU...

Jeigu Amerikos rinkimai būtų buvę kiek anksčiau daromi, Nixonas būtų laimėjęs 3:2 santykiu. Taip sako dr. Warren Miller, Michigan universiteto profesorius. Su jeigu daug ką gali pakeisti iš pagrinčių.

S. Juan Miesto Galva Bus Be Komunijos

Puertoriko sostinėje St. Juan miesto mēras yra moteris Felisa Rincon de Gautier. Ji yra praktikuojanti katalikė ir kartu liaudies demokratų partijos uoli veikėja. Kai Puertoriko vyskupas paskelbė, kad katalikai negali balsuoti už liaudies demokratų partiją, St. Juan miesto galva tam pasipriešino, ji ir pati balsavo už savo partiją ir kitus kvietė už ją balsuoti.

Po rinkimų vyskupas pareikalavo, kad tikintieji eidami išpažinties pasisakyti balsavę už liaudies demokratų partiją ir už tai tokie žmonės gaus iš kunigų nuodėmę išpirkti ir į gerą kelią atsiversti.

Ponia Felisa Rincon de Gautier viešai sakė, kad ji eis prie komunijos ir kunigai jai neatsakys jos, nežiūrind kad ji balsavo už liaudies demokratų partiją ir iš tos nuodėmės neatliko išpažinties. Praeitą sekmadienį miesto galva bandė priimti komuniją, bet kunigas jai nedavė, esą ji yra nusidėjėlė ir kol neatliks atgailos, komunijos negaus.

Dabar nežinia, ar St. Juan miesto galva liks ir ateityje be komunijos, ar gal ji keliaus į Kanosą maišą užsilvikiusi ir iš ten parsivės išrišimą.

Puertoriko bedieviai dabar turi visai gerus laikus. Už juos agituoja kunigai savo darbais...

STIPRINS NATO KARO SĄJUNGOS VIENYBĘ

Senatorius L. B. Johnson, naujai išrinktas viceprezidentas, po pasitarimo su J. F. Kennedy, šią savaitę lankosi Paryžiuje NATO valstybių parlamentarių susirinkime.

Iš sen. L. B. Johnson pareiškimų spėjama, kad jis ir J. F. Kennedy sieks stiprinti NATO valstybių vienybę ir bendradarbiavimą.

Prancūzijos Bresta Jėgų Bandymas

Prieš du metus Prancūzijoje kairuomenės bruzdėjimas ir Alžyro prancūzų sukilimas prieš Paryžiaus vyriausybę privedė prie ketvirtosios respublikos galo. Į valdžią grįžo generolas de Gaulle. Dabar ir penktosios respublikos, priešaky su de Gaulle irgi pergyvena krizę ir dėl tos pat priežasties, kaip ir ketvirtosios respublikos.

Prancūzai nesutaria dėl Alžirijos atėties: gen. de Gaulle siūlo duoti tam kraštui apsisprendimo teisę, o daugelis prancūzų mano, kad tai yra lygu atsakymui nuo to krašto. Taip mano ir daug armijos karininkų, ypač tarpe tu, kurie kariauja Alžirijoje prieš arabų nacionalistų sukilėlius.

Ivykia dabar bresta ir gal jau greitu laiku pasirodys, kiek armija bus ištikiama prezidento de Gaulle vyriausybei. Prezidentas ketina atsiklausti tautos dėl Alžyro likimo, bet jeigu armija pasirodytų tam priešinga, tai penktosios respublikos gali nueiti ketvirtosios respublikos keliu.

Dolerių Taupymas Vyks Visu Frontu

Prezidentas Eisenhower pereiną savaitę paskelbė dolerių taupymo programą ir pirmą eilę numatė, jog mūsų kariškių užsieniuose šeimos bus atsuktos iš užsienių. Virš 200 šimtų tūkstančių karių šeimų narių turės gyventi Amerikoje, o patys kariai tarnaus užsieniuose vieni. Kad šeimų išskyrimas nebūtų toks skaudus, tarnyba užsieniuose bus sutrumpinta, kariai dažniau bus keičiami.

Tai yra tik vienas būdas taupyti dolerius. Kitas būdas bus apkarpymas išlaidų mūsų diplomtams kelionėms ir paraišiams reikalams.

Dolerių taupymas daromas ryšium su Amerikai nepalankiu "mokėjimų balansu" per pastaruosius kelis metus.

Amerikos Karo Laivai Patruliuoja Karibų Jūrą

Prezidentas įsakė Karo Laivams ir Lėktuvams Saugoti Gvatemalos ir Nikaragvos Pakraščius; Kuba Pyksta, Kubai Pritaria Maskva ir Pekinas; Amerikos Valstybės Seka Įvykius.

Maskva Spausdina Naujausius Rublius

Nuo Naujų Metų Sovietų Rusijoje bus įvesti nauji pinigai, kurie irgi vadinsis rubliais, bet naujas rublis bus lygus dešimčiai dabartinių rublių. Seniau rusai sakė, kad naujų pinigų įvedimas nieko nepakeis nei kainose, nei uždabiuose, tik kur seniau buvo skaitoma 10 rublių, dabar bus 1 rublis. Bet pereiną savaitę Sovietų vyriausybė paskelbė, kad bus pakeista ir rublio tarptautinė vertė ir doleris ateityje kainuos tik 90 kapeikų, o rublio "aukso vertė" irgi pakeičiama. Todėl naujausia pinigų reforma bus ne tik vieno nulinio rublio nubraukimas, bet ir rublio vertės paaugstinimas santykiu su doleriu ir kitais užsienių pinigais.

NAUJOJI VALDŽIA

Spaudoj dabar pilna spėjimų, kas eis į naują vyriausybę, kurią dabar būsimas prezidentas J. F. Kennedy organizuoja.

Iš naujo prezidento apie būsimą vyriausybę neteko nė žodžio girdėti, bet spauda spėjiojimais jau pririnko naujam prezidentui daugiau bendradarbių, negu yra vyriausybėje vietų.

Iš spėjiojimų traukiami ir republikonai, kurie, girdi, tautinės vienybės sumetimais turės irgi valdžioj būti.

EINA TALKON

Mažutė Linda Breese iš Columbus, O., vyksta į New Yorką padėti "March of Dimes" vajui. Tame vajuje pinigai renkami tokiems ligoniams, kaip ši mažytė mergaitė, kuri gimė su nugarkauliu ir kitais trūkumais, kuriuos tik pakartotinos operacijos pašalino.

New Orleans Mieste Integracija Užkliuvo

Pereiną savaitę federalinio teismo įsakymu mokyklos New Orleans mieste Louisianos valstijoje buvo į dvi "baltas" mokyklas primestos kelios neegrės mokinės. Šešių metų mergaičių pasirodymas mokyklose sukėlė mieste riaušes ir policija turėjo vandeniu ir lazdomis riaušininikus raminti.

Šią savaitę New Orleans mokyklos yra uždaros, bet kaip seksis simboliška integracija ateinančią savaitę niekas nežino.

Protestai ir riaušės kilo ne pirmą dieną, kai keli neegrų vaikai pasirodė mokyklose, bet vėliau savaitės bėgyje. Ypač pasižymėjo neramumuose jaunikliai, mokyklų amžiaus paaugliai.

Republikonai Tikisi "Suvaldyti" Kennedy

Republikonų partijos vadai Charles A. Halleck, žymus atstovų rūmų narys ir republikonų vadai juose, sako, kad būsimame kongrese republikonai ir pietiniai demokratų veiks išvien ir sutrukdys visokius "plačiaakius" demokrato prezidento pasimojimus. Girdi, kalicija tarp republikonų ir dešiniųjų demokratų privers ir prezidentą laikytis "sveiko" nusistatymo vyriausybėje.

Demokratų turi kongrese daugumą, bet į tą daugumą įeina ir pietinių valstybių atstovai, kurie didelę daugumą yra dešinių ir artimesni dešiniams republikonams negu savo partijos liberalams.

'Balansuotas teroras'

Iš Amerikos vieno uosto pereitą savaitę išplaukė povandeninis laivas "George Washington" savo pareigų eiti nežinomose jūrose. Laivas išsivežė 16 naujųjų raketų "Polaris" su vandenilio bombomis. Povandeninis laivas budės jūroje ir bus bet kada pasiruošęs savo baisius ginklus pasiųsti į priešų žemę, jei ateitų toks įsakymas iš Amerikos prezidento. "Polaris" raketos leidžia 1,200 ir jos dar gerinamos, kad galėtų nuskristi 1,500 ar daugiau mylių. "Polaris" raketos buvo atsakymas į rusų plačiai garsinamas tolimo skridimo raketą, kuriomis Sovietų Rusijos diktatorius Chruščiovas tiek kartų gyresis, grasino ir kurias jis sakosi gaminęs "kaip dešras".

Prie povandeninio laivo "George Washington" dar šiais metais bus prijungtas kitas povandeninis laivas, kuris jau yra išbandytas ir kurio "Polaris" raketos yra ruošiamos. Po antro seks trečias ir ketvirtas ir ilgainiui gal net 45 povandeniniai laivai, visi varomi atominė energija ir visi ginkluoti baisiosios vandenilio bombomis, plaukios Sovietų Sąjungos pakraščiuose ir lauks įsakymo iš Amerikos prezidento pradėti daužyti Sovietų kraštą, jei Maskvos diktatoriai mestų į karišką avantiūrą ir nesitenkindami raketų barškinimu, paleistų jas į darbą. Iš "George Washington" submarino kelionės į ilgą budėjimą prie plačiosios Sovietijos Amerika nedarė jokios paslapties, tegu žino ir rusai, kad raketomis barškinimas jiems nieko neduos.

Be abejonės rusai turi galingų atominių ir vandenilio ginklų ir niekas jų kariškos galybės nemano mažinti, bet Lenino pranašautas karas tarp Sovietų Rusijos ir "imperialistinių kraštų," šių dienų kariškos technikos pasiekimų akivaizdoje, skamba kaip pamišėlio balsas iš anapus kapo. Jei kinų komunistai tariai gali rizikuoti prarasti 300 milijonų žmonių, tai Chruščiovas ir jo sėbrai Kremliuje tokio kruvino "liuksuso" sau negali pėvelyti, nes kas tada beliktų iš jų šalies ir iš jų šaltai įsėdėtų vietų ant rusų ir kitų tautų sprando? Ne žmoniškumo sumetimais, bet dėl savo kailio išsaugojimo Maskvos diktatoriai negali mestis į karą, nors savo raketomis jie barškinti ir nenustos, nes kai kam toks tūčias narsumas daro įspūdį. Bet ir patys rusai ir amerikiečiai žino, kad nuo grąsinimo iki raketų leidimo yra ilgas kelias. Tik bepročiai galėtų gal apsispręsti karu siekti savo tikslų.

Pasaulis jau eilę metų, po rusų sugebėjimo pasigiminti atominių ginklų, gyvena "balansuoto teroro" laikotarpį. Kariauti nei viena, nei kita pusė nebegali ryžtis ir tik daboja, kad priešingoji pusė nesugalvotų kokių nors naujų ginklų ar naujų priemonių baisiesiems ginklams gabenti. Kai rusai pradėjo girtis savo tolimo skridimo raketomis ir savo žodžius parėmė sputnikais, Amerikoje buvo kilę susirūpinimo dėl šalies saugumo. Pasakubomis buvo gerinamos raketos ir "Polaris" yra vienas tų pastangų vaisius. Bet čia ne galas. Spauda praneša, kad šiomis dienomis anglų karo lėktuvai skraidė virš Amerikos miestų ir niekas jų nepastebėjo, nors visi miestai ir pramonės centrai yra aptverti radarinėmis stotimis. Anglų "puolimas" buvo dargi iš anksto žinomas ir visvien lėktuvai sugebėjo "aplankyti" tuos miestus nepastebėti ir "nepagauti." Panašiu būdu galima būtų lankyti ir sovietų miestus... Moderniško karo baisuma kabo ne tik ant Vakarų pasaulio, bet ir ant sovietiško pasaulio ir kas gali būti tikras, kad jis iš karo išeis pergalėtojas, o ne griuvėsių krūva? Todėl balansuotas teroras lygiai gresia abiem pusėm ir karo pavojus dėl to turi būti mažesnis. Prie derybų stalo abi pusės sėdi lygiai ginkluotos ir todėl Chruščiovas su savo ultimatumais nieko negali pagądinti. Derybos, jei jos kada vyks, vyks tarp lygių.

APŽVALGA

V. ZLATKIENĖ PARASĄ PADĖJO

Rochesterietė Veronika Zlatkienė, kuri lankėsi Lietuvoje su "pažangiųjų" ekskursija, parašė laisvą Brooklyn "Darbininkui" ir patvirtina viską, ką tas laikraštis jos vardu buvo jau paskelbęs apie sovietiškos Lietuvos "malonumus".

V. Zlatkienė sako, kad Klaipėdoje lietuviai ją ir jos kelionės draugus išvadino "išgamomis," nes manė, jog visi turistai yra komunistai ar jiems prijaunantieji žmonės.

Atsitikimas su V. Zlatkienė rodo, kad kelionės į Lietuvą, jei keliauja bolševikų visai neapdurnintas žmogus, nėra toki jau tikra propaganda, kaip kai kam atrodo. Tikrovės paslėpti negalima nuo to, kuris nori

matyti tiesą, negalima nė burnų užtaupyti giminėms, kurie pasasakoja savo gyvenimus ir patirtis iš rusų ir jų sėbrų skriaudas.

Bolševikas Gasiūnas, grįžęs iš Lietuvos, gyrėsi, kad jis susibaręs su savo seseria, kuri jam, matomai, skundėsi skurdžiu kolchozo gyvenimu, o Gasiūnas dedasi bolševiku "važu," todėl jis manė, kad jo sesuo yra neišmanė ir nesupranta komunizmo malonumų. Gasiūno pavyzdys rodo, kad yra durinių, kuriuos tik graba lenta, arba jų pačių asmeninis patyrimas tegali pagydyti nuo bolševikiško fanatizmo. V. Zlatkienės patyrimas rodo ką kita. Nuvaziavo, pasikalbėjo, pati savo akimis pamatė ir parvažiavusi sako, ką matė, o ne tą, ką jai propagandistai kalbėjo ir zala-tijo.

Alžerijos gyventojai europiečiai pikti ant Prancūzijos prezidento de Gaulle, kad jis nori duoti jai daugiau savarankumo ir apsisprendimo teisę. Rūšiniškai šaukia "Alžerija prancūziška." Jie įsiveržė ir į JAV Informacijos Centrą, sulaužė baldus, suplėšė knygas ir t. t. Apie 100 rūšininkų buvo sužeista. Prezidentas de Gaulle rengiasi skelbti referendumą—duoti Alžerijai apsisprendimo teisę ar ne?

Atsakymas Vyt. Širvydai

"Keleivis" Nr. 45 įtarpino Vyt. Širvydo laisvą, kur šis girasi nuteikinėjęs skaitytojus Maskvai naudinga kryptimi. Tikrovėje yra taip, kad patį V. Širvydą muša ir pats rėkia. Iš esmės ne tik toki ar kitoki jo nuotaika ir rašymas mažai kam rūpi, bet ir jo "Tėviškos Žiburiuotės" skelbti straipsniai mažai kam teapėjo. Bet kai kuni-ginių žmonių auginas le-punėlis A. Šalčius įsigudri-no įlisti į "Darbą," tada mašas staiga plyšo ir pyla, nors pavėluotai, pasipylė art neįmanėlio ir jo sėbrų. Ta proga buvo užsimintas ir V. Širvydo pasidarbavimas mūsų spaudoje. Kas kaltas?

O kas gi yra tas p. Širvydas, apie kurį Ged. Galva rašė, kad jis "... mūsų spaudoje paties nesuvirškintą mišinį, įvyniotą į majakovskiškų skudurus mėgstą kaitioti" ("Draugas" 23, 9. 1957)? Kiek anksčiau jis rodo garsėjo kaip vienas iš nedaugelio žinančių, kad ir vien rožančių ar panašiais poteriais galima išvaduoti Lietuvą.

Savo laiške p. Širvydas prašo citatų jo veidui nušviesti. Tų tai yra tokia gausybė, kad jomis galima būtų "Keleivio" 2 ar 3 laidas užpildyti. Bendrais bruožais p. Širvydo daugelio metų kūrybą "T2-juose" galima nusakyti kaip žmogaus besirūpinančio, kad lietuviai nenuskriaustų per daug nekalto rusų. Vienu laiku jis "T2" papylė straipsnių seriją, iš kurių skaitytojai galėjo atrodyti, kad ne rusai dar skriaudą okupuotai Lietuvai, bet, priešingai, lyg lietuviai būtų prispaudę nekaltą ruskęlį...

O apie tai ką p. Širvydas kokių gražių dalykų nėra prikaltėjęs ir vis pakišdavo skaitytojui minti, kad lik nesupvinkime rusų, tačiau bus išsaugota, jei mes ir visi Vakarai bus taikingi. Apie Sovietų Rusijos pavertus tautas p. Širvydas pasakodavo, kad jų yra daug ir jos sukiltų ir nusikratytų rusiško jungo, jei jos tik parodytų ir jei joms ten tikrai būtų negera... O kai pagaliau vengrai sukilo ir rusų tankai juos sutriuškino, tada p. Širvydas surankiojo iš visų biblijų "įrodymus," kad reikia mylėti savo priešą (rusą), nes taip ir ponas Dievulis yra liepęs...

Kai Amerikoje kilo aliar-mas dėl pavojaus iš rusų ir dėl Amerikos atsilikimo kai kurių ginklų rūšyje, p. V. Širvydas paskubėjo mus nuraminti savo užtikrini-

mais ir aiškino, kad kol Ike ir Dulles gyvi, nėra ko bijoti, viskas esą tvarkoje. Nors Gauthier ir br. Rockefellerio fondo paskelbti raportai atkreipė visų dėmesį į rusišką pavojų, bet p. Širvydas to pavojaus ne tik nematė, bet ramino "T2" skaitytojus, kad jokio pavojaus nėra. Vadinasi, išdavė savo raportą...

O kiek p. Širvydas prisapnavo apie "federuotą Rusiją," tai tiesiog galima stebėtis. Net ir "T2" vienas bendradarbis neapsikentęs parašė straipsnį apie p. Širvydą kūrybą ir uždėjo tokią antgalvę: "Jis kur tas nuolatinis Maskvos liaupsinimas?" Pagal tą straipsnį apie trečdalis p. Širvydo kūrybos vienu ar kitu būdu suka Maskvai naudinga linkme. ("T2" Nr. 38-402).

Viename savo straipsnyje p. Širvydas "įrodė," kad "ir virš kolchozų čilba veverys." Kiti sako, kad kolchozinis vieversys ar tik nebus susukęs sau lizdėlį p. Širvydo intelektualinėj pastogėj ir iš ten čilba ar čilbėjo "T2" puslapiuose... Dėl slaptovardžio naudojimo p. Širvydas vadinama mane "kurmiu." Jei buvo kurmai Kapsas, Maironis, Aisbė, Vaizgantas ir daugybė kitų garsių lietuvių, arba tokie žmonės, kaip Molieras, Volteris, Stendalis ir begalės kitų, tai ir man nieko ne-

pakenks, jei ir toliau pasirašysiu slaptovardžiu.

P. Širvydas bando ginti "T2" redaktorių už jo nepasiskymą dėl A. Šalčiaus "bludijimo" su gairių keitimu. Esą, už redakcijos ribų bendradarbiai daro ką nori. Argi taip? A. Šalčius juk buvo "T2" čempionas. Jei jis nudardėjo pas kolchozų vieversius įkvėpimo gauti, tai "T2" skaitytojai tą turėtų žinoti, ne tiesa? Bet p. Širvydas ir p. Šapoka mano kitaip. Dėl to mes ir stebėjome. Tik tas nieko negelbėjo.

Menkas argumentas yra ir tas, kad dr. P. Ancevičius prieš 20 su viršum metų laikęs J. Paleckį "tyru patriotu." Juk nėra abejonės, kad ir kunigai kadaise laikė mirusį prof. Pakarklį geru ir savu, kol jis buvo ateitininku, taip pat ir Salomėja Neris, (dar vienas kurmis) buvo kunigams gera, kai veikė ateitininkų eilėse, o tokių "buvusių tyrų" galima priskaityti kiek nori.

Dėl A. Šalčiaus dar reiktų pridėti, kad jo pasirodymas "Darbe" jį pastatė į vietą ir šiandien visi žino, kas tai per žmogus. Bet p. Šapoka, jei pats neišmanė apie savo bendradarbi, buvo saviškių išpėtas. M. Meiliūnas "Drauge" jau senokai jį itarė, kad jis pretenduoja į Bimbos įpėdinį, o Matulionis dar 1959 m. liepos 18 patarė "T2" redakcijai nuo jo atsikratyti. Bet veltui.

Torontietis

Užtvenkti Beringo sąsiaurį!

Ir lietuvių spaudoje buvo rašoma apie didingą sovietų planą užtvenkti Beringo sąsiaurį ir pakeisti šiaurės sričių klimatą.

Beringo sąsiaurį užtvenkti tai nėra bulvė suvalgyti. Tas sąsiauris yra 55 mylių ilgomu, jis yra tarp Alaskos ir Sovietų Rusijos. Jei jį kas norėtų tvenkti, tai turėtų ir Sov. Rusija ir Jungtinės Amerikos Valstybės susitarti, nes kaip jį kitaip galima būtų užpilti cementu, akmenimis ir žvyru? Bet j Ameriką rusai su tokiu pasiūlymu visai nesikreipė ir oficialiai čia nieks nieko nežino, kad rusai tokį planą turi.

Jei kada kas rimtai imtų galvoti apie tokį planą, tai reikalą spręstų ne kuri nors viena šalis, bet tai būtų visos eilės valstybių aptarimas ir sprendžiamas planas. Viena valstybė negali pasi-moti "keisti klimatą" ar panašias išdaigas daryti, juo labiau, kad tokie planai, jei

jie kada būtų rimtai keliami, paliestų trijų kontinentų žmonių gyvenimą ir todėl reikalautų visų susitarimo. Žinoma, jei planas būtų rimtas, o ne paprastas "svaiojimas popieriuje."

Dabar pasirodo, kad visas Beringo užtvenkimo "planas" yra tik pasakaitė suaugusiems vaikams, arba "moksliška fikcija." Yra toki rašytojų rūšis, kurie ap-rašo visokius nebūtus mokslų pasiekimus ir juo kas gudriau sugalvoja visokių galimų mandrybių, juo prašmatnesnis jis yra.

Bolševikų Rusijoj dažnai moksliskas išmisas ir didingi bolševizmo planai susipina ir patys bolševizmo vadai nežino, kur ten pas juos baigiasi pasaka ir kur prasideda rimtas planavimas. Taip pas juos yra ir politikoje, o ne tik moksliskuose planuose.

(Nukelta į 7-ą pusl.)

Kas savaitę

Sargyba jūrose

Prezidentas D. D. Eisenhower pereitą savaitę įsakė Amerikos karo laivams ir lėktuvams prižiūrėti Gvatemalos ir Nikaragvos pakraščiuose, kad niekas į tas valstybes negabentų "sukilėlių" ir ginklų. Tokį įsakymą prezidentas davė karo laivynui po to, kai Gvatemalos ir Nikaragvos vyriausybės prašė Washingtoną padėti joms gintis nuo iš užsienių atvykstančių maištinių, kurie abejose valstybėse bandė nuversti esamas vyriausybes ir pastatyti ten "kubiškas" vyriausybes prieš valstybės vairo.

Dėl šito Amerikos vyriausybės patvarkymo garsiai pyksta Kuba, komunistinė Kinija, Sovietų Rusija. Ypačiai Kubos vyriausybė ir spauda dėl to garsiai protestuoja ir sako, kad tai esąs tik pasirošimas pulti revoliucinę Kubą...

Kodėl Kubai pulti reiktų patvarkyti Nikaragvos ir Gvatemalos pakraščius Karibų jūroje, tą gal tik Kubos barzduoti vyrai žino. Tikrenybėje yra taip, kad Kuba siekia perkelti savo revoliuciją į Centralinės Amerikos kraštus ir tam tikslui siunčia gerai ginkluotus "sukilėlius" į kaimyninius kraštus ir tikisi taip revoliucinį gaisrą išplėsti. Amerikos karo laivai ir lėktuvai tą revoliucinį žaidimą apsunkins. Bet Amerikos karo laivai, nors ir gali apsaugoti Nikaragvos ir Gvatemalos pakraščius nuo svečių "sukilėlių" atsilankymo, ilgainiui negalės išlaikyti Nikaragvos diktatoriaus soste ir Gvatemalos dešinio prezidento valdžioje, jei neskaitins tų kraštų vykdyti demokratiškas reformas. Bet tai bus jau naujos Amerikos administracijos reikalas.

450,000 nusidėjėlių

Puertoriko saloje padau-gėjo nusidėjėlių. Jų ten dabar yra net 450,000. Tai vis naujausios rūšies nusidėjėliai, kurie nusidėjo tuo, kad rinkimuose balsavo už katalikų vyskupų draudžiamą partiją.

Po rinkimų vyskupai išaiškino, kad tie žmonės, kurie balsavo ne taip, kaip vyskupai įsakė, turi, eidami išpažinties, pasisakyti kunigui apie savo politinę nuodėmę, o kunigas, savo nuodėmę paskirs bausmę...

Galima įsivaizdinti, kad daugeliui tikinčiųjų žmonių vyskupų patvarkymas bus nemaža širdgėla. Jie balsavo už, jų manymu, geriausią partiją, o dabar turi dėl to prašyti nuodėmės atleidimo iš kunigų, kurie patys tokią nuodėmę sugalvojo ir dabar su jaja bando terorizuoti tikinčiuosius... Išėina nei šis, nei tas.

Gerai žinoma, tiems, kurie gali gyventi be kunigų išgalvotų "nuodėmių" ir visai nesikreipia į juos dėl nuodėmių atleidimo. Reikia manyti, kad daugelis žmonių, kurie iki šolei ėjo pas kunigus savo nuodėmių nusikratyti, dabar apsieis be jų patarnavimo, bet prisirišusiems prie savo tradicinės tikybės apsisprendimas bus gal nelengvas.

Žinoma, išeitį suras ir tikintieji. Jie ir ateityje papildinės tą pačią "nuodėmę," o paskui, po rinkimų, eis pas kunigus ją "numazgoti." Tokiu būdu ir geriausia partija bus valdžioje ir tikinčiųjų sąžinės bus švarios...

Rusų rublis

Sovietų Rusija vykdo naują "pinigų reformą." Visi rubliai ten bus iškeisti į naujus rublius ir už kiekvienus 10 senų rublių piličiai gaus lygiai vieną naują rublį. Panašią reformą neseniai pravedė ir prancūzai, tik ten vienas naujas fran-senų frankų.

Bolševikai aiškina, kad jų naujausioji pinigų reformą "nieko nenuskriaus," bet ar tikrai nenuskriaus, tą parodys tik gyvenimas. Daug kas negali net įsivaizduoti, kad bolševikai, vykdydami piniginę reformą, iškęstų nesuleidę savo nagų į piličių kišenes. Tokia jų jau yra sena praktika ir maža pagrindo manyti, kad jie yra pasikeitę.

Po karo bolševikai jau vykdė vieną piniginę reformą ir ta proga iškraustė piličių kišenes be jokio gailėsčio. Tada jie įvedė naujus pinigus ir mainė senuosius 10 rublių į vieną naują rublį. Tik pinigus padėtus į bankus išmainė kitokiu "kursu." Tokią vagystę vadinti reforma buvo tik nesu-sipratimas, bet bolševikai ir tada gyrėsi, kad jie "dirba" proletariato naudai. Vėliau bolševikai sustabdė nuosimčių mokėjimą už valstybės paskolas ir tą vagystę jie irgi vadino "reforma." Todėl ir girdimos abejonės, kad jie šį kartą pasitenkintų tik pinigų pakeitimu ir ne-tykotų žmonių apiplėšti...

Mokyklų integracija

1954 metais Amerikos aukščiausias teismas išnesė sprendimą už mokyklų segregacijos panaikinimą. Po 6 metų daugelis seniau segreguotų mokyklų jau yra mišrios, istisos valstijos jau atsisakė nuo skirstymo mokinių pagal jų odos spalvą, bet iki aukščiausio teismo sprendimo visiškai įvykdy-mo dar praeis gal ir nemažai laiko.

Didžiausias pasipriešini-mas mokyklų integracijai jaučiamas penkiose pietinėse valstijose—Louisianoje, Missisipioje, Alabamoje, Georgijoje ir South Carolina. Negrų gausumas ir įsigyvenę papročiai ten ypač kliudo mokyklų integraciją praveisti.

Pereitą savaitę federalinio teismo įsakymu buvo bandoma pradėti mokyklų integraciją New Orleans didmiestyje, Louisianos valstijoje. Į dvi mokyklas buvo paskirtos kelios mokinės negrės. Dėl to mieste kilo riaušės ir policija tik per didelį vargą atstatė tvarką. Bandyamas parodė, kad nuo teismo sprendimo iki to sprendimo įgyvendinimo yra ilgas kelias. Įsigyvenę papročiai vienu teismo pasakymu nesuduoja pašalinami.

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRADO

KANADOS NAUJIENOS

TORONTO, ONT.

Konservatorių partija
pradeda smukti

Liberalų partijai valdant Kanadą per 22 metus be pertraukos ir nieko nedarant piliečių reikalams pagerinti, 1937 metų rinkimuose iš negirdėtos daugumos parlamente 1958 kojo mėn. parlamento rinkimuose ji begavo apie 50 atstovų iš 265 atstovų. Piliečiai, įpykę ant liberalų, juos išlavė iš valdžios ir pastatė konservatorių į valdžią su Jahn Diefenbakeriu priešaky, taip pat su dviguba dauguma parlamente.

Eidamas į rinkimus Diefenbakeris žadėjo visiems ir visko. Bedarbiams, kurių jau tada buvo šimtai tūkstančių, Diefenbakeris pažadėjo: "... kol aš būsiu Kanados ministrų pirmininku, Kanadoje tada nebus nė vieno žmogaus be darbo". Ir piliečiai patikėjo, kad tas konservatorių "supermenis" tikrai taip ir padarys.

Šluojant liberalus iš valdžios, smarkiai nukentėjo ir Kanados Socialdemokratių Partija (CCF).

Kanados socialdemokratams pralaimėjimas išėjo į gerą.

Pastebėjęs tokį CCF pralaimėjimą, Canadian Labor Congress, kitaip sakant vyriausios unijos vadovybė, pirmame savo suvažiavime Winnipege nutarė pasiūlyti darbo unijoms susijungti su Kanados Socialdemokratių Partija (CCF). Canadian Labor Congress apima daugiau milijono organizuotų darbininkų. CCF Partija į unijas organizuotų darbininkų pasiūlymą priėmė ir nutarė iš unijų ir CCF partijos įsteigti NAUJOJĄ PARTIJĄ, kuri jungtų darbininkus, ūkininkus, smulkius biznierių, raštininkų tarnautojus, inteligentiją ir visus liberališkai galvojančius žmones.

Iš abiejų sąjūdžių sudarytas komitetas per dvejus metus dirbo paruošiamajai naujos partijos darbui. Paruošta programa, statutas, įsteigta naujos partijos skyriai ir tt. Kitų metų liepos pradžioje įvyks bendras tų dviejų sąjūdžių suvažiavimas Ottavos (sostinės) mieste. Tame suvažiavime gims nauja socialdemokratinė darbininkų partija nauju vardu.

Kanados darbo unijos padarė istorinį progresą, kurį reikia sveikinti. Kanados komerciniai kapitalistai laikraščiai šį susivienijimą vadina politine Kanados Socialdemokratių Partijos (CCF) sąvižudyste.

Nauja partija išgaudino
visus pranašus.

Spalio 31 d. Kanadoje buvo 4 papildomi rinkimai į federalinį parlamentą. Trijose vietose CCF jau išstatė naujos partijos vardu kandidatus ir Peterboro rinkiminėje apygardoje, konservatorių tvirtovėje per 20 metų, laimėjo naujos partijos kandidatas, jaunas gimnazijos mokytojas Walter Pitman, gavęs beveik dvigubai daugiau balsų nei konservatorių ir liberalų kandidatai kartu sudėjus. Niagara Falls apygardoje naujos partijos kandidatas Michelson padvigubino balsų skaičių. Didieji laikraščiai, kurie pranašavo savižudybę, smarkiai išsigando. Dabar jie pranašauja atvirkščiai, kad senos partijos neturi filosofijos, kad piliečiai balsuodavo už vieną ar kitą partiją, kad dabar balsuotojai ieško filosofijos partijose, kad NAUJOJI PARTIJA TURI FILOSOFIJĄ IR, KAD SEKANČIUOSE RINKIMUOSE NAUJOJI PARTIJA PAVERS GAL BŪT IR DIREKČIJA DALI ATSTOVŲ iš liberalų ir konservatorių. "Globe and Mail" redaktorius mano, kad daugiau nukentės liberalai. Naujoji partija gali atnešti naują gaidynę kanadiečiams.

-J. N.

DAILININKO PRANO
PARODA MIUNCHENE

(E) Tautų susitikimo namuose Miunchene (Bogenhausen, Rauchstr. 22) lapkričio 11 d. 1930 val. atidaroma dailininko Prano (Gailiaus) kūrinių paroda. Išengiamieji žodį tars dr. P. Reklaitis. Po to įvyks Baltų Draugijos pobūvis tuose pačiuose rūmuose. — To paties dailininko Prano paroda liepos mėnesį įvyko Erlangene, rugpjūčio mėn. Stutgarte ir rugsėjo mėn. Bad Oynhausene.

AMERIKOS IDOMYBĖS

Paraišyta S. MICHELSONO važiavimą pažūrėti
Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aljaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakarose; "Proletariato dik'tūra"; Ispūdziai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjus žilka; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltinėmis, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Ispūdziai iš Meksikos; Bulių kovos; Pas mormonus: jų tikyba, praistis ir dabartis; Ešeras, kuriame žmogus neakvata; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Flaidos valdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indai; Nuostabių potėmių urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių... Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

DUJOMIS GINA SENUS PAPROČIUS

Nashville, Tex., restoranų savininkai, kurie nenori juodųjų lankytojų, paleidžia iš tam tikrų aparatų dujas ir tuo būdu priverčia negrus studentus restoraną aplieisti. Negrai studentai reikalauja, kad restoranų savininkai patarnautų visiems klientams, neskirstydami jų pagal odos spalvą.

MIAMI, FLA.

Pagerbė gimusius
lapkričio mėnesį

Lietuvių Piliečių Klubas įvedė paprotį minėti gimtadienius. Lapkričio 13 d. buvo pagerbti gimusieji lapkričio mėnesį. Gruodžio mėnesį gimusieji bus pagerbti gruodžio vidury. Tą mėnesį gimusieji registruojasi pas savo vedėją Morozą.

Moteryų banketas

Moteryų Klubas metinis banketas bus gruodžio 11 d. Moterų banketai būna įdomūs ir malonūs. Jos kviečia visus atsilankyti.

Klubas įkurtuvės

Padidintos salės įkurtuvės ir klubo mecenatės Morkaus pagerbimas ruošiamas sausio mėnesį.

Dabar šviesi, jauki salė turi 500 vietų ir tinkamą vaidinimams sceną.

Lietuvė

CHICAGO, ILL.

Netekome Lietuvių
auditorijos

Senieji Čikagos lietuviai sumanė ir vargais negalais pasistatė lietuvių tautinį pastatą — Lietuvių auditoriją, ir džiaugėsi, didžiavosi tuo darbu atlikę. Jo statytojai tikėjo, kad tas pastatas ilgai lietuviams tarnaus, o jame įrašytas lietuviškasis vardas dar ilgiau bylos, kad tai lietuvių darbo vaisiai. Bet jie apsiriko.

Turbūt dėl to, kad dauguma steigėjų jau mirė, kiti išsivaižinėjo, o likusieji lietuviškiems reikalams atšalo, Auditorija išnuomota nelietuviams ir, matyti, tokiomis sąlygomis, kad jie gali elgtis lyg tas pastatas jų būtų.

Jie pakabino didžiulę iškabą "Harmony Club", kuri užtemdo ne tik "Lithuanian Auditorium" parašą, bet ir sudarko pastato priekį.

Keistas dalykas. Kitų vietovių lietuviai turi gražiai laikomus savus namus, o ką daro Čikagos, lietuvių sostinė vadinamos, lietuviai? Jie, užuot turėję kelis didesnius pastatus, ne-

gu buvusioji Lietuvių auditorija, tą pačią nelietuviams išnuomoja. Dabar savam pastate lietuviai bus kampininkai.

Toks čikagiečių apsilėdimas niekuo nepateisina. Tai rodo jų savigarbos ir lietuviško sąmoningumo stoką.

MANCHESTER, CONN.

Mūsų padėka

Prašau Keleivio redakciją išspausdinti šią mano ir mano žmonos padėką. Staiga sunkiai susirgau, buvo reikalinga operacija, kuri senesnio amžiaus žmonėms nevisada būna sėkminga. Aš buvau iš tų, kuriems ji pavyko — aš jau sveikstu namie.

Ačiū draugams, kaimynams ir pažįstamiems, kurie lankė mane namie ir ligoninėje, atsiuntė raštus sveikinimų ir linkėjimų bei dovanų.

Ypač dėkoju broliui B. Vedeikiui, Hartfordo lietuvių radijo valandos vedėjams ir visai valdybai už pranešimą bangomis apie mano ligą ir suraminimą "Tyli naktis" daina, mūsų draugams James ir Benediktui Kvietkams, kurie užrekdavo kas radijo valandą buvo apie mane pasakyta, ir kai aš grįžau namo, atvežė man ir aš galėjau viską girdėti.

Dar kartą ačiū visiems, kurie mane atsiminė ligos metu.

Antanas ir Julija Biretai

WORCESTER, MASS.

Sandaros 1 apskr.
suvažiavimas

Sandaros pirmosios apskritys suvažiavimas bus gruodžio 11 d. Sandaros 7-sios kuopos salėje So. Bostone (124 F St.). Pradžia 12 val.

Būtų labai malonu, kad kuopos atsiųstų ko gausiau delegatų su gerais sumanymais, kaip veikla praplėsti. Suvažiavime bus renkama ir nauja kitų metų valdyba.

Petrus Miliauskas
Sekretorius

VOKIETIJA

SUMAZINO BAUSMĖ
ZMOGŽUDŽIUI

(E) Masinių žudymų Lietuvoje byloje Ulme prieš buv. Klaipėdos policijos vyr. leitenantą Schmidt-Hammer ir buv. Kretingos policijos pareigūną Praną Lukį-Jakį teismas lapkričio 3 d. paskelbė sprendimą. Teisiamajam Schmidt-Hammer už padėjimą nužudyti 313 atvejais paliktą 3 metų sunkių darbų kalėjimo bausmę, Lukiui-Jakiui bausmė iš 7 metų sūk mažinta iki 5 metų, atimant pilietines teises 2 metams. Iškalėtas iki sprendimo laikas atskaitytas šitaip: Schmidt-Hammer apie 1 mt., Lukiui-Jakiui 3 metai 8 mėn. Teismas kartu nutarė nuo Lukio-Jakio nuimti areštą, jį iš kalėjimo paleisti (antrasis teisiamasis jau prieš tai buvo laisvas).

Prokurorai buvo pasiūlę abu teisiamuosius nubausti vel tomis pačiomis bausmėmis, nes abiejų kaltę esanti įrodyta ir nė vienas jų negalįs pasiteisinti, kad anuomet nenusimanę, ką darą, kai akiai pildė gestapo įsakymus Lietuvos pasienio gyventojus masinai sušaudyti.

Gynėjai prašė abu išteisinti. Vis dėlto paaiškėjo, tals laikais veikusių nenormalios sąlygos ir atskiri asmenys ne visada galėję rizikuoti pagal savo sąžinę.

Teismas savo sprendimo motyvuose t. k. pabrėžė esąs įsitikinęs, kad nei vienam kaltinamajam nesągalima taikyti "Befehlsnotstand" (įsakymo prievartos) situacijos. Jie matė ir žinoję, ką darą. Schmidt-Hammer jau pirmose egzaminacijose Gargžduose žinojęs, kas čia vykdoma, o vykdamas masinių šaudymų į Kretingą ir Palangą tuo labiau aiškiai supratus, kad čia turima reikalo su masiniais nusikaltimais, naikinant tam tikrus gyventojus.

Kai dėl Lukio-Jakio, teisams radęs įrodymų, kad jis 1941 metų vasarą suareštavęs 83 asmenis ir perdavęs gestapui, kuris juos nužudė. Be to, jis kitais atvejais suėmęs dar 20 asmenų ir jie vėliau taip pat buvo sušaudyti. Teismo nuomone, Lukys parodė tokį uolumą dėlto, kad norėjęs gestapui įsisteikti. Tačiau, kadangi byla šį kartą svarstant žymiai mažiau liudininkų prieš jį pasisakė, kaip pirmąjį kartą, teismas rado tikslu sprendimą kiek sušvelninti ir bausmę sumažinti (iš 7 iki 5 metų).

Stutgarto radijo komentatorius dr. Kienžlė ryšium su tuo sprendimu t. k. pasakė "Teismas nepalikė jokios abejonės, kas yra tikrieji kaltininkai ir žmogžudžiai — tai būtent Hitleris, Himmleris, Heydrichas ir kiti". Byla dar kartą padidžiui, kas buvo tie, kurie savo laiką valdė Vokietiją. Tuo atžvilgiu Ulmo ir panašios bylos priskaitytinos prie istorinės reikšmės faktų.

Vėžio žokti neįsmokina.
Turkai

MICHIGAN PADANGĖJE

DETROIT, MICH.

Prieš metus mirė
Justinas Pilka

Atrodo, kad tik vakar Detroitą perlėkė gūdi žinia: Justinas Pilka užgeso! Paskui ašaros, gėlės, paskutiniai atsisveikinimo žodžiai, paskutinis žvilgsnis į palapinę paliktą vieną karstą Woodmere kapinėse... Ir... jau dvylika mėnesių, taigi.

Daug reikėtų kalbėti apie šį jautrų socialdemokratą. Bet, sakau, tie vieni metai buvo tokie trumpi, o velionio prisiminimas žmonėse tebėra toks gyvas, kad dar niekam nereikia kartoti Justino biografijos. Jo mirties metines minėdami galime tik pasiskusti, kad baisiai didelę spragą velionis paliko tiek LSS 116 kuopoje, tiek ir daugelyje organizacijų.

Justino Pilkos mirties dieną — lapkričio 24-jį — šiemet yra Padėkos Diena. Liūdna šią sukaktį minės visa Pilkauskų-Pilkų giminė Lietuvoje ir Sibire... Tebūna, Tau, Justinai, lengva Amerikos žemele!

Minės Steigiamojo seimo
sukaktį

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro v-ba sekmadienį, gruodžio 11 d., rengia St. seimo 40-ties metų sukakties minėjimą. Jau sutiko jame dalyvauti, ir žiupsnelį prisiminimų paberti buvęs St. seimo narys (liaudininkų frakcijos) ats. pulk. K. Žukas iš Clevelando. Minėjimas bus Ispanų (buv. Lietuvių) salėje ir prasidės 12 val.

Organizacijų Centro
vakaras sausio 7 d.

Dloto tradicinis vakaras, kurio pelnas visada eina Vasario 16-sios minėjimo rengimui, šį sezoną truputį pavėlavo ir bus 1961 m. sausio 7 d., šeštadienį Ispanų salėje. Z. Arlauskaitės-Mikšienės vadovaujamas Dramos Mėgėjų Sambūris suvaidins A. Bisont 4 v. dramą "Nežinomyj". Drama nepaprastai įdomi, vaidinta visų tautų scenose daugelį kartų, gi JAV lietuviuose bus matoma pirmą kartą (buvusi kartą vaidinta Lietuvos valst. teatre Kaune 1927 metus). Po vaidinimo bus bufetas ir šokiai. Vaidinimo pradžia — 7 val. vakare.

Alfonsas Nakas

NEW YORK, N. Y.

! Balfio talka!

Gerbiamas Tautiet, Balfui tenka rūpintis tūkstančiais likusių V. Vokietijoje, kurių dauguma yra seneliai, ligoniai, vaikai. Be to, nuolat ateina pagalbos prašymai iš Lenkijoje esančių lietuvių, taip pat iš Lietuvos ar Sibiro. Ypatinai daug prašymų iš tų, kurie grįžo iš Sibiro tremties ir tebėra įvairiai persekiojami. I Balfio taip pat kreipiasi lietuviai iš kitų pasaulio kampų, kurie ten pateko karo tremties metu ir skursta.

Balfas stengiasi tą pagalbą teikti, kiek tik ištekliai leidžia, tačiau tai gali padaryti tik lietuvių aukomis Balfui.

Balfio Centro Valdyba ir Didžiojo New Yorko direktoriai kreipiasi į Jus, newyorkiečiai, lygiai ir į visus JAV lietuvius ir prašo — padėkite Balfui testikriščiūniskos labdaros darbus.

Prašome ne sau, o prašome tremtiniams, kalinams, ligoniams, alkanams lietuviams. Aukščiausias nepagalbėjo mums geresnio gyvenimo, duokime nors mažą auką vargan, nelaimėn patekusiems broliams lietuviams.

Savo auką siųskite: United Lithuanian Relief Fund, 105 Grand Street, Brooklyn 11 N. Y.

Visų šelpiamųjų vardu nuosirdžiai iš anksto dėkojame.

Balfio direktoriai (New Yorko gyventojai): J. Audėnas, St. Briedis, J. Ginkus, P. Minkūnas, B. Spūdienė.

Balfio Centro Valdyba (New Yorko ir New Jersey gyventojai):

Pirm. Kan. dr. J. B. Končius, vicepirm. V. Abraitis, vicepirm. kun. J. Pakalniškis, ižd. A. Trečiokas, sekr. V. Alkaninis.

Atvyko E. Mieželaitis

Lapkričio 14 d. iš Sovietų Sąjungos atskrido 4 rašytojai. Jų tarpe yra ir lietuvis Eduardas Mieželaitis, dabartinis Lietuvos Rašytojų S-gos pirm. Iš kitų vietų atspausdintos jo kalbos ištraukos matyti, kad tai poetas, kurio smegenys gerai komunistinio skysčio išplauti.

ADV. STEP. BRIEDIS
PADEKA

Visiems draugams, pažįstamiems, visoms organizacijoms, kurie žodžiu ar raštu mane pagerbė, dalyvavo mano amžiaus 60 metų sukakties proga suruoštame spalio 29 d. F. Bručo sveitinėje bankete, reiškiu nuosirdžią padėką.

Adv. Steponas Briedis, Jr. Brooklyn, N. Y.

UNION CITY, CONN.

Bus nalių banketas

Našlių Klubas gruodžio 3 d. 7:30 val. vak. rengia banketą. Tiketai po \$2.50. Bus gardžių valgių ir saldžių gėrimų. Gausite šių metų kelmūčių, kugelio, kalakutienos, skanių dešrų ir tt.

Banketas bus Rendez-Vous restorane Bank St., Waterbury.

Naslės ir nasliai, tą dieną visi būkite šitame bankete. Valdyba

TURIME LIETUVOS
ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl. kaina \$12. Kainą paklė leidėjai.

Iš Pavergtos Lietuvos

Nenori ar negali traktorių remontuoti

(E) Vilniaus radijas davė Žemės ūkio ministerijos vyriausiojo inžinieriaus duomenis apie traktorių ir kitų mašinų remontavimą kolchozuose ir rajonuose. Pav., Kelmės rajono žemės ūkio technikos remonto planu numatyta iš 129 remonto reikalingų traktorių remontuoti remonto stotyse tik 15. Pasvalio rajone iš 323 tik 10 traktorių. Panevėžio rajone iš 76 suplanuota remontuoti tik 12. Dažni remontuoti mašinų kolchozai keta patys remontuoti, bet ministerijos pareigūnas tai laiko netikslu, nes geriams remontams reikia gerų dirbtuvių, kurių kolchozai patys neturi. Remontuoti primityviose sąlygose nesą įmanoma.

„Raidės“ spaustuvė perėmė vėliavą iš „Vaizdo“

(E) Už gerus darbus Kauno „Raidės“ spaustuvė apdovanuota „raudonąja vėliava“, kurią iki šiol turėjo Vilniaus „Vaizdo“ spaustuvė. „Raidės“ spaustuvės direktorius dabar yra M. Jurkevičius. Kaip pasizymėjė rinkėjai minimi Gražys, Brazauskas, Leonavičius, Kaminskis ir kt. Spaustuvėje buvo išspausdinta ateistinės Ragauskos knygos trys laidos ir kt. Iki metų galo esą numatoma išspausdinti dar 13 pavadinimų knygų bendro 190.000 egz. tiražo. Jų tarpe būsianti ir Remarko knygos „Vakary fronte nieko naujo“ vertimas (kuris Lietuvoje buvo išėjęs jau prieš karą). Prieš okupaciją Lietuvą spaustuvė priklausė darbininkų-spautuvinių kooperatyvui, kuris įgytame sklype buvo pasistatęs 3-jų aukštų spaustuvė namą.

Vėl svarstomas Birštono elektrinės statybos klausimas

(E) Valstybiniame moksliniame technikos kabinete šiomis dienomis vėl buvo svarstomas Nenufeno užtvėrimo ties Birštonu ir Alytumi klausimas, statant ties Birštonu naują elektrinę, kurios pajėgumas būtų beveik 7 kartus didesnis, negu Kauno hidroelektrinės. Jos energijos saviškumą būsianti mažesnė kaip 2 kapeikos už kilovatvalandį. Statant elektrinę, reikią padaryti du tvenkinius. — Žinoma, tai kol kas tik planai, aptariami specialistų rateliuose.

Vilniaus svetainės — pavyzdys Sovietų Sąjungos buitinei atečiai

(E) Tur būt retai pasitaiko, kad Vilniaus svetainės būtų taip išgrynintos Maskvos laikraštyje. „Literaturnaja Gazeta“ neseniai išspausdino iliustruotą reportažą apie Vilniaus naująjį viešbutį ir naująsias kavinės. Kai žmogus apsisistojąs A. ir V. Navycių suprojektuotame viešbutyje „Neringa“, jis čia aptinkas su dideliu skoniu, jaukiai ir smagiai įrengtas sales ir kambarius.

„Užleikite j bet kurį kambarį ir jūs pamatysite tą naują, kas būdinga nūdieniam butui“. Kavinė pir-

mame aukšte taip pat maloniai nuteikianti. Mini ir „Literatų kavinę“. „Šešupės“ valgykla esanti irgi skoningai įrengta. Mes nebūtume šio pranešimo apie Vilniaus kavinės ir viešbutius citavę, jei ne šitas būdingas užbaigos žodis:

„Vilniuje šiose kavinėse ir viešbutyje žmogus gali pamatyti tą buities grožį ir kultūrą, kurie turi ateiti į mūsų namus, į mūsų butus“.

Cia pabrėžtina, kad taip parašyta Maskvos laikraštyje.

Lietuvos geležinkeliečiai — geriausi visoje Sovietų Sąjungoje

(E) Lietuvos geležinkeliečiai laimėjo Sovietų Sąjungos pereinamąją raudonąją vėliavą ir pirmą piniginę premiją už sėkmingą lenktyniavimą. Lietuvos Geležinkelų valdybos viršininkas jau kelintus metus yra G. Zemaitis (ansčiau buvo rusas).

Standartiniai namai už 10.500 rublių — be medžiagų

(E) Lietuvos spaudoje tilpo skelbimai, kad parduodami trijų kambarių su virtuve ir veranda namai (karkasinės konstrukcijos) po 10.500 rublių. Gyvenamasis plotas 37,1 kv. m, naudingas plotas 51,4 kv. m. Veranda 12 kv. m. (Šiferis, cementas, kokliai, stiklas, sausas gipso tinkas ir mineralinė vata) parduodamos už papildomą kainą. Naujoji kaina nustatyta nuo spalio 15 d.

Lietuvoje mažiau iškulta, negu kitur

(E) Juo komunistiniai vadai spartina kolchozinių kūrėjų kultūrą, juo šie, atrodo, delsia. Oficialiais duomenimis, spalio 31 d. Lietuvoje buvo iškulta grūdinių kultūrų tik 40% numatyto plano, o Gudijoje jau 79. Vasarinių grūdinių ir ankštinių kultūrų sėklos Lietuvoje iki tos dienos buvo supilta tik 22%, Gudijoje 69.

SIDZIKAUŠKAS Į PIETŲ AMERIKĄ

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vladas Sidzikauskas lapkričio 24 d. išvyksta į Pietų Ameriką. Jis dalyvaus Pietų Amerikos lietuvių kongrese Argentinos sostinėje gruodžio 3-5 dienomis. Ta proga jis aplankys didesnes lietuvių kolonijas Brazilijoje ir Urugvajuje, tarsis ten su valdžios atstovais Lietuvos ir kitų Europos pavergtųjų tautų laisvinimo reikalais.

ZALGIRO MŪŠIS

„Keleivis“ išleido istorijos daktarės Vandos Sruogienės parašytą 24 pusl. knygėlę „Zalgirio mūšis“. Neturintieji laiko storų knygų apie tą Lietuvos istorijos svarbų įvykį skaityti šioj knygėlėje ras tą, ką kiekvienas turėtų žinoti.

Knygėlės kaina 50 centų.

Pamiršti ir suprasti — su brendusio žmogaus pažymys.

Vieningi laisvinimo darbe

Lapkričio 12-13 dienomis New Yorke Free Baltic House patalpose posėdžiavo Vyriausio Lietuvos Laisvinimo Komitetas (VLIKas). Į šitą metinį suvažiavimą savo atstovus atsiuntė visos komitetai priklausios partijos ir kitos organizacijos. Posėdžiavimas pasikeisdami vadovavo dr. A. Trimakas, L. Smulkštys, dr. D. Krivickas, dr. K. Sidlauskas ir B. Galinis, sekretoriavo H. Blazas.

Sveikinimai

Šis Vliko suvažiavimas, atrodo, sulaukė didesnio dėmesio negu kuris kitas. Tai rodo gautieji sveikinimai.

Žodžių sveikino gen. kon. sulas J. Budrys, kuris perskaitė ir Lietuvos atstovo J. Kajecko sveikinimą. Atsiuntė sveikinimus ir visi Lietuvos diplomatai, jų tarpe ir S. Lozoraitis. Visi jie pareiškė vieną norą bendrai dirbti Lietuvos laisvinimo darbą. Tai malonus reiškinys, nes juk buvo laikas, kada mūsų diplomatų tarpe buvo tokių, kurie su Vliku nenorėjo bendradarbiauti. Geriau vėliau negu niekad.

Antras malonus reiškinys: Suvažiavimą sveikino Valstybės departamentu vardu paskretorius Dillon, JAV ambasadorius Jungt. Tautose Wadsworth, Kanados premjeras Diefenbaker, New Yorko gubernatorius Rockefeller, senatoriai Keating ir Dodd.

Daug simpatijos pareiškė Rockfellerio ir Wadswortho sveikinimuose. Paskutinytis pažadėjo kalbėti apie Sovietų Sąjungos kolonializmą, kai tas klausimas bus svarstomas Jungt. Tautose.

Dar žodžių sveikino Latvijos delegacijos PET pirm. dr. V. Masens, JAV Lietuvių Bendruom. pirm. J. Šlepetys, Tautos Fondo pirm. prel. J. Balkūnas ir Vencuvenės Paryžiaus lietuvių vardu, o raštais Latvijos ir Estijos atstovai ir ALTO centro sekr. dr. P. Grigaitis.

Apykaitos

Suvažiavimui davė apyskaitą Vliko prezidiumas (Pirm. dr. A. Trimakas, vicepirm. J. Stiklorius, sekr. H. Blazas) ir Vykdomoji Taryba (Pirm. J. Glemža, dr. P. Karvelis ir J. Kairys), kuri yra Vokietijoje.

Dr. A. Trimako sutrumpintas pranešimas dedamas kitot vietoj. Čia dar galima būtų pridurti, kad prezidiumo nariai dirba be jokio atlyginimo. Vykdomoji Taryba tik vienas narys tegausa kuklų atlyginimą, kuris Tarybos darbą dirba visą laiką. Raštinėj dirba viena sekretorė, žinoma, nuolat dirba Eltos redaktoriai, radijo stoties klausymo ir įvairių radijo stočių (Madride, Romoje ir Vatikane) personalas.

Reikia pripažinti, kad tos kuklios lėšos, kurios išmokamos algoms, yra dešimteriopai uždirbamos.

Vliko prezidiumas turi sudarę Vakarų ir Rytų sienų komisijas, kurios ruošia vertingas studijas. Tam darbu smūgis buvo dr. K. Pakšto mirtis. Nelengva bus komisijai surasti kitą, kuris pakeistų mirusį.

V. Sidzikauskas apžvelgė tarptautinę politinę padėtį. H. Blazas laisvinimo darbą kintančiose sąlygose, o J. Audėnas kalbėjo apie gyventojų pasikeitimus pavergtoje Lietuvoje.

Tais ir kitais klausimais buvo gyvos diskusijos. Jose nesijautė partinių skirtumų, visiems terūpėjo, kas ir kaip daryti, kad Lietuvos laisvinimo darbas būtų veiksmingesnis.

Nevienas prisiminė, kad dar geriau būtų, jei visos politinės srovės (turėta galvoje iš Vliko išėjusius frontininkus ir tautininkus) būtų Vlike, bet taip pat visų buvo viena nuomonė, kad durys jiems atidarytos, ir jei jiems rūpi bendras darbas, o ne tuščias užsispyrimas, kiekvieną dieną gali ateiti ir sėsti prie bendro stalo.

Kanados įnašas

Suvažiavime dalyvavo ir Kanados Lietuvių Tautos Fondo pirm. Vaidotas, kuris nuosirdžiai rūpinasi fondo reikalais. Kanadiečių fondas jau yra parėmęs Vliką daugiau nei \$50,000. Suvažiavimas kanadiečiams pareiškė padėką.

Paliko senasis prezidiumas

Vliko prezidiumas buvo išrinktas 3 metams. Tas laikas pasibaigė ir jis atsistatydino, bet suvažiavimas vėl tuos pačius asmenis išrinko kitiems 3 metams, būtent: Pirm. dr. Antaną Trimaką, vicepirm. Joną Stiklorių ir sekr. Henriką Blažą.

Rezoliucijos

Suvažiavimo išrinktoji komisija (dr. D. Krivickas, dr. K. Sidlauskas ir L. Smulkštys) paruošė 10 rezoliucijų, kurios bus vėliau paskelbtos.

Suvažiavime nebuvo S. Kairio

Dr. A. Trimakas, pradedamas suvažiavimą, priminė, kad neseniai mirė buvęs Eltos bendradarbis A. Pauliukonis, kad 75 m. sukaktį minėjo buvęs pirm. prel. M. Krupavičius, o 70 metų dabartinis Vykdom. Tarybos pirm. J. Glemža, ir kad buvęs pirmasis Vliko pirmininkas Steponas Kairys šiuo metu sunkiai serga ir todėl suvažiavime negali dalyvauti. Tai bus, rodos, pirmasis Vliko suvažiavimas, kuriame S. Kairys nedalyvavo.

S. Kairys Vliko pirmininku buvo tuo metu, kada jis veikė pogrindyje. Laimingų būdų jam pavyko išvengti nacių arešto Lietuvoje, bet buvo pagautas laiveliu beplaukiant į Švediją ir kalintas Liepojoje. Nuo didesnės bėdos jam pavyko išsiskuti, nes jis važiuojo kita pavarde ir todėl dėl Vliko veiklos negalėjo jo kaltinti.

Gyvendamas Vokietijoje ir Amerikoje, jis nuosirdžiai sielėjosi Vliko veikla ir uoliai jame dirbo. Vliko veikla jis domisi ir sirgdamas. Kai šių eilučių autorius Vliko posėdžių protarpį jį aplankė lovoj gulintį ir sunkiai atsilankiusį be pažinusių, ir pasakė atėjęs iš Vliko posėdžių, jis paklausė: „O kokia Vliko darbotvarkė“.

Suvažiavimas pavedė pre-

KIEK NUOSTOLIŲ DEL DEGTUKO

Pittsburghe Pa., vaikai degtukais padegė namus. Gaisrą gesinant buvo sužeisti 7 ugniagesiai.

Dar vieneri kovos metai

Dr. A. Trimako žymiai sutrumpintas pranešimas, padarytas VLIKo metiniam suvažiavime lapkričio 12 d.

„Pavergtųjų tautų laisvės liepsna ir jų išlaisvinimo viltys turi būti nuolat palaikomos ir keliamos“. Taip patarė vakariečiams dr. Charles Malik, buvęs Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos pirmininkas ir Lebano Užsienių Reikalų Ministeris. Tai, ką jis pasakė, yra laisvojo pasaulio pareiga pavergtųjų tautų atžvilgiu. Ši pareiga juo labiau yra privaloma pačių pavergtųjų tautų laisvę gyvenantiems nariams, kurie turi padėti savo tautiečiams svetimųjų jungu nusikratyti.

Turėdamas tai galvoje, VLIKas darė visa, kas buvo galima mūsų pavergtųjų brolių vilčiai sustiprinti, kad laisvė, kurios jie taip laukia, tikrai ateis ir kad jie vėl galės laisvai tvarkyti savoje nepriklausomoje valstybėje. Antras Vliko uždavinys buvo dėti visas pastangas, kad Lietuvos būtų išlaikyta gyva.

Apžvelgęs tarptautinę padėtį, dr. A. Trimakas kalbėjo:

Prasidėjęs plataus mas-

zidiumui pasveikinti S. Kairių ir palinkėti jam sveikatos.

Igaliojo pasveikinti Pietų Amerikos lietuvių kongresą

Suvažiavimas įgaliojo V. Sidzikauską pasveikinti Pietų Amerikos lietuvių kongresą, kuris susirenka Argentinos sostinėje gruodžio 3-5 dienomis.

V. Sidzikauskas į Pietų Ameriką vyksta Pavergtųjų Tautų Europos organizacijos reikalais, ten jis pasimatys su valdžios atstovais ir informuos juos apie Europos pavergtųjų tautas. Jis dalyvaus ne tik minėtame kongrese, pasveikins jį Vliko vardu, bet ir aplankys Brazilijos ir Urugvajaus lietuvius.

Suvažiavimas buvo baigtas Lietuvos himnu. Jo dalyviai skirstėsi su didesniu pasiryžimu savo gyvenamose vietose skatinti visus sielotis laisvinimo darbu, ieškoti draugų amerikiečių tarpe ir visais kitais būdais plėsti veiklą dėl Lietuvos laisvės.

J. V-gas

visur bendradarbiavo, kad tuos minėjimus padarytų reikšmingus. Tarybos išleisti manifestai įvairiomis kalbomis buvo plačiai paskleisti įvairiuose kraštuose.

Liūdna padėtis pavergtajame krašte

Vakarų delsimas kelti pavergtųjų bylą slėgiantiai veikė mūsų žmones. Laisvės prosvaisių stoka ne vieną jų pastumdėjo prisitaikimo keliu. Jie, žinoma, dėl to dar nepasidarė komunistais. Perdaug atšiauri yra tikrovė, kad ji būtų juos patraukusi. Tačiau, kaip negausus būtų susyrvavusiųjų būrys, jų įsakymas kita kryptimi, silpnina pavergtųjų atsparumą. Visai suprantama todėl, kad besisielojantieji Lietuvos ateitimi pavergtieji lietuviai įspėja mus nepasikliauti komunistų tariamu nuosakumu ir jų siūlomais kultūriniais mainais.

Nepaisant šių šešelių, mūsų pavergtosios tautos gyvenime, daugis tų, kurie brendo okupacijos režimo sąlygose, ieško tiesos, jei ne kitur, tai bent laisvųjų lietuvių radijo programose.

Kadangi pavergtame krašte leidžiama tik komunistinė literatūra, jie gauda senąsias laisvės laikų spausdintas knygas ar vienu ar kitu kanalu prasišverbiančius ir juos pasiekiančius Eltos biuletenius ir kitus laisvųjų lietuvių leidinius. Vilniuje ir Kaune veikia dargi slapti knygynėliai, kurie už tam tikrą mokestį skolina pagėdaujamąs knygas.

VLIKo radijo programos

Suminėtos sąlygose VLIKo radijo programos įgauna ypatingos reikšmės. Jas žmonės klausia, nepaisant stipraus trukdymo. Naujausiomis žiniomis trukdomieji įtaisai veikia ne vien Vilniuje ir Kaune, bet taip pat Šiauliuose ir Raseiniuose.

Laisvojo pasaulio informacija

Angliškaisiais, vokiškaisiais ir itališkaisiais ELTos biuleteniais informavome ir toliau laisvajį pasaulį apie tautos vargus ir padėtį krašte. Visų biuletenių dažnumas ir tiražas buvo padidintas. Zymaus pasisekimo susilaukė visi suminėtieji biuleteniai, kurių žiniomis pasinaudojo visa eilė užsienio spaudos organų. Komunistams besiveržiant į Pietų Ameriką, ruošiamės pradėti leisti ELTos biuletenius ispanų kalba. Daromi žygiai patobulinti lietuviškuosius ELTos biuletenius, kurių pagrindinis tikslas yra informuoti lietuviškąją spaudą apie mūsų pavergtųjų brolių vargus ir VLIKo veiklą.

Bendrieji Lietuvos laisvinimo žygiai

Lietuvos laisvinimo reikalais buvo daryta žygių kiekvieną tinkamą progą. Nebuvo praleista nei vieno tarptautinio didžiųjų galbių susitikimo Lietuvos bylai priminti. Konferencijų Ženevoje, Paryžiuje ir New Yorke dalyviai buvo prašomi Lietuvos reikalą kelti. Tolygiai buvo kreiptasi net kelis kartus į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ir Generalinės Asamblėjos

(Nukeltą į 5-tą psl.)

—Gut mornink, Maik!
—Labas rytas, tėve. Kas nauja tavo parapijoje?

—Mano parapija, vaikai, labai džiaugiasi, kad turėsime kataliką prezidentą. Ketina rengti didelį balių ir tikrai demokratiškai pasilinksinti. Gal ir tu ateisi pašokti, ka?

—Aš, tėve, nematau, ko čia linksintis.

—O aš rokoju, kad biskpasilinksinti reikia. Juk linkma, kad mūsų balsai nenuėjo niekais. O balsuoti ejom visi, kaip vienas. Pirma mūsų zakristijos niekad neidavo balsuoti, bet šį sykį ir jis įmetė savo votą už Kennedy.

—O ką jis tikisi už tai gauti?

—Nu, gal ateis geresni laikai.

—Prezidentas, tėve, laikų nepagerins.

—Kodėl ne? Juk gali atpiginti pragyvenimą, gali pakelti darbininkams algas, kad nereikėtų streikuoti; jis gali daug gero padaryti, Maiki.

—Ne, tėve, prezidentas negali to padaryti.

—Kodėl negali?

—Todėl, kad ne jis nustato kairas, ne jis moka darbininkams algas. Tai viena. O antra, jeigu algos dar daugiau pakiltų, tai negalėtų atpiginti pragyvenimą. Priešingai, jis dar daugiau pabrangtų.

—Nu, tai gal padarytų nors geresnius zakonus, sukčius suvaldytų.

—Sukčius, tėve, reikėtų suvaldyti, bet tad ne prezidento reikalas; tai yra policijos ir teismų pareiga.

—Bet policija ir teismai nieko nedaro, Maiki. Jeigu ir uždaro kokį žuliką į laukupą, tai tas pasisamdą suktą lojarį ir sūdzia išteisina. Vot, aš tau pasakysiu, kaip mano frentas Zacirka buvo apmatus. Jis nusipirko naują marmabilą ir išsiurino, kad nesudegtų. Ale išsiurans klumpanijos agentas įkalbėjo jam, kad išsiurys ir nuo pavogimo. Žinai, sako, vagių dabar visur pilna. Pamatys naują mašiną ir nudžiaus. Olrait, sako Zacirka, jeigu reikia, tai reikia, ir padaryk kaip reikia: išsiurk nuo ugnies ir nuo vagystės. Okei, sako

agentas, bus nuo ugnies ir nuo vagystės. Nu, ir išsiurino. Rodos, viskas buvo okei. Zacirka važinėja nauju marmabilu ir džiaugiasi. Sako, dabar nebijau nei ugnies, nei vagies. Per naktį laiko ant styto nesilinksinti. Gal ir tu ateisi pašokti, ka?

—Aš, tėve, nematau, ko čia linksintis.

—O aš rokoju, kad biskpasilinksinti reikia. Juk linkma, kad mūsų balsai nenuėjo niekais. O balsuoti ejom visi, kaip vienas. Pirma mūsų zakristijos niekad neidavo balsuoti, bet šį sykį ir jis įmetė savo votą už Kennedy.

—O ką jis tikisi už tai gauti?

—Nu, gal ateis geresni laikai.

—Prezidentas, tėve, laikų nepagerins.

—Kodėl ne? Juk gali atpiginti pragyvenimą, gali pakelti darbininkams algas, kad nereikėtų streikuoti; jis gali daug gero padaryti, Maiki.

—Ne, tėve, prezidentas negali to padaryti.

—Kodėl negali?

—Todėl, kad ne jis nustato kairas, ne jis moka darbininkams algas. Tai viena. O antra, jeigu algos dar daugiau pakiltų, tai negalėtų atpiginti pragyvenimą. Priešingai, jis dar daugiau pabrangtų.

—Nu, tai gal padarytų nors geresnius zakonus, sukčius suvaldytų.

—Sukčius, tėve, reikėtų suvaldyti, bet tad ne prezidento reikalas; tai yra policijos ir teismų pareiga.

—Bet policija ir teismai nieko nedaro, Maiki. Jeigu ir uždaro kokį žuliką į laukupą, tai tas pasisamdą suktą lojarį ir sūdzia išteisina. Vot, aš tau pasakysiu, kaip mano frentas Zacirka buvo apmatus. Jis nusipirko naują marmabilą ir išsiurino, kad nesudegtų. Ale išsiurans klumpanijos agentas įkalbėjo jam, kad išsiurys ir nuo pavogimo. Žinai, sako, vagių dabar visur pilna. Pamatys naują mašiną ir nudžiaus. Olrait, sako Zacirka, jeigu reikia, tai reikia, ir padaryk kaip reikia: išsiurk nuo ugnies ir nuo vagystės. Okei, sako

Socialinė medicina

Tinkamos medicinos pagalbos krašto visiems gyventojams sutvarkymas tampa vis opesnis. Jis sunku sutvarkyti, nes jis turi galingų priešų. Prieš jį stoji galingos draudimo bendrovės, gydytojų sąjungos vadovybė ir kt. Bet jis yra šių dienų klausimas ir anksčiau ar vėliau turės būti teigiama išspręstas.

Keleivio Nr. 40 buvo pakentęs dr. K. Ambrozaičio "Drauge" paskelbtos mintys, nukreiptos prieš socialinę mediciną. Kadangi tai svarbus reikalas, čia perspausdirame med. dr. Jono Adomavičiaus straipsnį, kuris buvo išspausdintas Naujienose. Tame straipsnyje dr. Adomavičius ne tik įrodo socialinės medicinos įvedimo reikalingumą, bet karčios teisybės žodį taria ir savo kolegoms gydytojams, kurie stoji prieš visų gyventojų tinkamą aprūpinimą medicinos pagalba.

Red.

Medicina šiandien, šalia kūno ir proto sveikatos, susibalansavimą laiko trečia būtina sveiko žmogaus savybe. Nesubalansavęs žmogus — pelis žmonijai! Kai tokie nesubalansavę žmonės patampa politikais, gydytojais, kunigais, tėvais bei motinomis ar kariais kitais visuomenės viešaisiais asmenimis, jie yra vargas kraštui, ne pyragai artimui ir nelaimė sau pačiam. Tokie mokyti būdami padaro daugiau žalos nei bet kuris panašiai nesubalansavęs bemokslis. Tokie, pavyzdžiui, stodami kovon prieš socialinę mediciną, stoji kovon prieš sergantį returtingą žmogų, peikdami socialinę mediciną — užblokuodami tą vienintelį kelią, kuriuo visu savo pajėgumu medicina tegali ateiti pas neturtingą.

Kurie dar dėmesį galime kontroliuoti, įsidėmėkime vis šią nesugriaujamą dabartinio gyvenimo tiesą, kad tikra šių dienų medicina pas neturtingą žmogų gali ateiti tik visų žmonių sutartinai paruoštu keliu — socialinės medicinos vėskeliu.

Bet kokia šundaktarystė gali ateiti ir ateina pas žmones visokiais sunkeliais, bet pilnu medicinos mokslu pasinaudoti šiandien, išskyrus milijonierius ar jiems panašius, visi mes vidutiniškai tegalime tik sutelktomis jėgomis patys sau ir kitiems padėti. Sveikatai pašlijus, kaip ir namui sudegus, visi kiti turi ateiti pagalbon, pavyzdžiui, Šveicarijoje jau pūkiausiais veikiančiu socialinės medicinos keliu. Nieko čia naujo kurti nereikia — tik nukopijuok ir rytoj jau geriausiu būdu žmogų sveik.

—Aš, tėve, nežinau. Senovės Graikijoje gyveno toks filosofas, Diogenas, kuris, sakoma, vaikščiojęs su žiburiu ir ieškojęs teisybės arba teisingo žmogaus, bet mirė nieko nesuradęs. Na, tai kaip aš galėčiau pasakyti, kur yra teisybė?

—Nu, tai gali būt, kad tokio daikto ir nėra ant svieto.

katą gelbėti padėk, nuolat tą būdą gerindamas

Turtingasis susiranda prideramą mediciniską pagalbą be kitų malonės, bet kur dėtis tokiam, kuris tai pats atlikti nepajėgia! Kad pinigų neturintis nesubrendė ir i vargo žmogaus skriaudų nepažįsta, kaip kai kurie šio krašto medikai, tai dar galima suprasti — mat sotus alkano neužjaučia. Bet gailėtis tokio nesubalansavusio reikia, kuris prieš kelis metus Vokietijoje studentaudamas, ten, bulvių su silke užkandęs, jautėsi rojuje atsidūręs, šiandien šiame krašte jau gydytoju tapęs, vargo žmogų užmiršta — prieš socialinę mediciną, prieš tą svarbiausią vidutinio žmogaus gerovę išsina, pats save kataliku laikydamas dar, o nelaimė, katalikišku save vadinančiame laikraštyje mediciniską netiesą skelbia, tai čia jau ne artimui meilės, bet visiško mūsų dvasinio nuosmūgio demonstravimas toks elgesys yra!

Pajutomis nestiprus, ypač dar mokytas, žmonijai yra peilis! Toks vienos politinės grupės priprašytas, rasos netiesą apie mediciniskos pagalbos valstybiniu mastu patvarkymą. Toks socialinę mediciną žmonėms Halloween baubų perstatydamas, pamiršta, kad gydytojo diplomą gaudamas prisiekė vien tiesai tarnauti, visokeriopai žmogui padėdamas!

Vien šviesa ir tiesa mus kelius telydi

Tikrai, mums reikia keliauti drauge su Kudirkomis, su Basaniais ir Axxel Muntėmis — nes jų kelias, šviesos ir tiesos kelias. Bet to negana. Tokiu keliu reikia ir savo brolių iš tamsos vesti. Tai lietuviško mediko kelias — tas kelias yra vienintelis kelias kaip man, lygiai tau pačiam, mielas kolega! Tiesos kelias visiemis, o ypač gydytojams, yra būtinas, nežiūrint kam — drambliui ar asilui (respublikonams ar demokratams) mes daugiau širdies rodytume. O tiesa sveikatos srityje yra štai kokia.

Šiandieninė medicina tai ne prieš dvidešimt metų buvusioji — šiandien už ligoninėje praleistą dieną reikia ketvirtą šimtines žaliųjų sukrapštyti, o kur dar būtina reikiamoji visokia kitokia šiandieninė sudėtinga medicininė pagalba? Šiandien vienas pats vidutiniškas savas sveikatos negali sutvarkyti — yra reikalinga organizuota pagalba, ir tokia pagalba negali būti biznių rankose, bet turi būti pačios valdžios kontrolėje, sutvarkant taip, kad žmogus per savo darbą būtų amžių įmokėtų tam tikrą reikiamą sumą, kad vėliau susirgęs galėtų gauti pilną ligoninės ir gydytojo pagalbą, pasirinkdamas laisvai pagal savo norą. Tada yra atsiekiama Social Security keliu einant.

Taip jau tvarkomasi Europos kraštuose. Ten susirgęs žmogus yra nepalyginamai laimingesnis, negu tokian bedon patekęs darbininkas šiame krašte. Kur, pavyzdžiui, dėtis susirgusiam tokiam, kurs buvo dirbęs ir apdraudą mokesį, nors šūneliu prisidėjęs,

BEZDŽIONĖ MOKO BALDUS DIRBTI

Houston, Texas, baldų dirbtuvė "pasamdė" 3 šimpanzė veisles beždžiones pagalvams kimšti, lovoms įdėti ir kėdžių kojoms pritaikyti. Prižiūrėtojas Eugene Nelson moko vieną beždžionę mašiną valdyti.

DAR VIENERI KOVOS METAI

Atkelta iš 4 psl.

narius Lietuvos bylos reikalui. Tais pačiais reikalais buvo lankytasi Washingtono ir, šalia pareikimų žodžiu, palikti ilgesni ar trumpesni memorandumai. Telegramomis ir raštu prašytas JAV prezidentas, kitų Vakarų vyriausybių galvos ir užsienio politikos vadovai žygių Lietuvos naudai. Tais pat Lietuvos laisvinimo sumetimais buvo dalyvauta Baltijos Valstybių Laisvės Taryboje, PET, tartasi su Lietuvos diplomatais ir bendradarbiauta Lietuvos Laisvės Komitete, iš kurio susilaukta visokeriopos paramos. Vykdomosios Tarybos pirmininkas p. Glemžys ir užsienio reikalų valdytojas dr. Karvelis keletą kartų lankėsi Bonnoje Austroertiges Amte; be to, aktyviai pasireiškė įvairiuose tarptautiniuose susirinkimuose Vokietijoje ir kitur Europoje. Laisvės kovos dvidešimtmečio progą, Steigiamojo Seimo 40 metų sukakties progą ir specialiais reikalais buvo kreiptasi į visuomenę, prasant žygių ar nurodant, kas tam tikrais klausimais — kaip kultūrinių mainų, vykdymo į pavergtąjį kraštą, ar dabar aktualiu kolo-

kai jis darbo nustojes ir apdraudos nustojo, o dar labiau susirgo? Kur šiandien dėtis nesveikam tėvui, kai čionykštė apdraudos kompanija jo nedraudžia? Kur dėtis seneliui, kai jis vaikams ar vienuolynui užrašęs savo turtą, pats gatvėj atsidūrė, kai vaikai kaip vilkai tik ir laukia jo mirties? Tai tik trys asaros, parinktos iš asarų jūros! Neteisingai kalba, kas sako, kad čia žmonės sveikai ir laimingai gyvena ir tik tinginiai vargsta. Ir čia yra milijonai labai dorų, darbščių, tik nesveikų žmonių. Jiems reikia padėti, pagalbą reikia ko greičiau!

1) Plesti toliau VLIKo radijo programas į pavergtąjį kraštą ir sustiprinti jas ideologiniais, tautiniais, so-

nizmo klausimu — daryti na.

Santykiai su kitais veiksniais

Santykiai su Altu buvo kaip visuomet glaudūs. Šiais metais susilaukta iš jo didesnės paramos negu ankščiau. Visiems stipriai parėmus ALTO vajus, geresni buvo rezultatai ir daugiau surinkta lėšų, kas įgalino ALTą mūsų veiklą stipriau paremti.

Pernai, kaip ir ankščiau, VLIKo nariai aktyviai reikėsi Pavergtųjų Europos Tautų (PET) Seime ir Lietuvos Laisvės Komitete.

P. Lietuvių Bendruomenė nusipelnė įvertinimo ten, kur tos organizacijos padaliniai, teisingai supradami savo uždavinius, visokeriopai parėmė VLIKo vedamąjį Lietuvos laisvinimo darbą.

Didžiausia, žinoma, VLIKo padėka tenka plačiajai visuomenei, kuri savo gausiomis aukomis ir moraline parama įgalino VLIKą tęsti toliau Lietuvos laisvinimo žygius. Pavergtoji tauta pasiliks aukotojams dėkinga ir jų paramos niekad nepamirs.

Ateities darbai

Atsižvelgiant į vis labiau įsitempiančius Rytų-Vakarų santykius ir kaskart didėjantį komunistų veržlumą pavergti daugiau tautų, nei kiek nepalengvinant mūsų tautos nedalios, yra reikalinga:

1) Plesti toliau VLIKo radijo programas į pavergtąjį kraštą ir sustiprinti jas ideologiniais, tautiniais, so-

cialiniais, kultūriniais ir politiniais pranešimais;

2) Išleisti ELTos biuletenius ispanų kalba, o taip pat kitokius informacinius leidinius, kurie pasitarnautų Lietuvos laisvės bylai;

3) Pagyventi santykius su išeivija ir atlankyti visas didesnes lietuvių kolonijas Amerikoje ir Kanadoje su pranešimais apie Lietuvos laisvinimo reikalus;

4) Sustiprinti Vykdomąją Tarybą naujomis jėgomis;

5) Sudaryti VLIKo atstovybes ar paskirti igaliotirius visur ten, kur vietinės organizacijos dėl bet kokių sumetimų nesutiktų ar negalėtų ateiti VLIKui talkon;

6) Suaktyvinti VLIKo narių veiklą jų gyveramų vietų visuomenėje, kad sukeltų didesni susidomėjimą Lietuvos laisvės byla;

7) Pritraukti daugiau jaunimo į Lietuvos laisvinimo darbą;

8) Sudaryti iš vietinių gyventojų svetimtaucių visuose kraštuose, Lietuvos laisvės draugų centrus;

9) Užmegzti tampresnius ryšius su svetimųjų spaudos ir radijo atstovais Lietuvos laisvės bylai skelbti;

10) Visokeriopai paremti pabaltiečių bendradarbiavimą ir jų jungtinius žygius Baltijos kraštams išlavinti;

11) Aktyviai dalyvauti Pavergtųjų Tautų veikloje ir palaikyti glaudžius santykius su tų tautų, ypatinai kaimyninių kraštų, atstovais laisvės kovos žygiams derinti ir stiprinti;

12) Su padidintu budrumu stebėti tarptautinių įvykių raidą ir ją nuolat išnaudoti Lietuvos vardui garinti ir jos laisvės bylai kelti.

NAUJOS KNYGOS

SAULĖ KRYŽIUOSE, Leonardo Andriejaus eilėraščių knyga, 208 pusl., Telesforo Valiaus iliustracijos, išleido pranciškonai. (916 Willoughby Ave, Brooklyn 21, N. Y.).

VEIDRODIS JŪROS DUGNE, Vitalijos Bogutaitės eilėraščių, 58 pusl., išleido "Aeitis", kaina nepažymėta.

ATEITININKŲ VADOVAS, parengė Stasys Yla, 478 pusl., kaina nepažymėta, išleido Ateitininkų Federaciją prel. K. A. Vasio lėšomis. (916 Willoughby Ave, Brooklyn 21, N. Y.).

Daina — žmogaus sparnai. Ji kelia ir ugdo žmogų. M. Gorkis

"KELEIVIO" KALENDORIUS 1961 METAMS

Mūsų kalendorius 1961 metams jau ruošiamas. Jis bus išleistas prieš Naujus Metus ir pasiųstas visiems jį užsisakiusiems. Jau laikas jį užsisakyti.

Kalendoriuje, kaip kasmet, bus įvairių skaitymų, eilių, informacijų, juokų, naudingų patarimų, bus tautiški vardai ir plati kalendorinė dalis.

Tel pabrangusio popieriaus, rašalo, spaudos darbo ir ypač dėl žymiai pakelto pašto mokesnio kalendoriaus sena kaina parduoti nebegalime. Šiais metais turėjome nuostolių dėl kalendoriaus kainos žemumo. Todėl pranešame gerbiamiems skaitytojams, kad dabar kalendoriaus

Kaina 75 centai

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway — South Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

V. FUNKIENĖ-GRINKEVIČIŲTĖ

Rozalimo žiurkė

Jie buvo maždaug vienodo amžiaus, abu Silvestrai Girmiai, abu labai panašūs vienas į kitą, kaip tikri broliai, nors jie ne tik broliai nebuvo, bet ir jokia giminystė jų nerišo. Jie buvo tik draugai. Vienas jų buvo inžinierius, o kitas kunigas. Abu buvo gražūs aukšti vyrai su savitais "Girniaus" veido bruožais ir degančiom akim. Silvestras kunigas turėjo savo parapiją ir kleboniją Rozalime, o Silvestras inžinierius gyveno Kaune, buvo vedęs ir turėjo dukrą — mane.

Kai Silvestras kunigas pirmąsyk aplankė mus Kaune, tai nei mama, nei aš negalėjome patikėti, kad jie ne giminės. Mane, kai dar maža buvau, vilodavo jo kunigiška apranga, ir kai jis pas mus atvažiuodavo, aš skubėdavau pranešti kieme savo draugams, kad pas mus tikras kunigas svečiuojasi. Laikas nuo laiko jis aplankydavo mus, svečiuodavosi po kelias dienas ir jausdavosi kaip namuose. Visuomet, tik įėjęs į namus, jis šaukdavo tarnaitę: "Antose, statyk virdulį arbatai!" Jis mėgdavo arbatą kaip ir mano tėvelis, ir jie išgerdavo jos labai daug. Na, žinoma, ne tik arbatos, bet ir stipresnių gėrimų su silkutėmis ir kitokia užkandėle. Dažnai ateidavo ir mano dėdė Albinas ar dar kas nors iš tėvelio draugų, ir jie lošdavo kortomis ištisas valandas. Aš juos galėjau tada tik iš tolo stebėti, nes arčiau jau geriau neprieik. Kunigas Silvestras man labai patikdavo gal todėl, kad jis beveik visai į mane jokio dėmesio nekreipdavo.

—Ka, Silvestrai, ar mano Valė neišaugo po tavo paskutinio vizito? — kartais klausdavo ji mano tėvas.

— Ugu, — burbtelėdavo jis, su akimirksniu nuostaba pažvelgdamas į mane. Tas nustebimas jokiu būdu nereikšė, kad aš paaukau, bet kad aš apskritai dar čia esu ir net laikiu iš jo kažkokio dėmesio!

Vieną dieną, svečiuodamasis pas mus, jis pasakė: "Kiek sykių aš buvau pas tave, Silvestrai, o tu pas mane dar ne. Aplankyk kada nors ir mane su visa savo šeima". Nuo to laiko aš tik ir svajoju, kaip ir kada mes važiuosim į Rozalimą. Rozalimas! Pats tas gražus pavadinimas jau vilodavo mane savo skambesiu. Bet vis tiek prabėgo nemaža laiko, kol mes prisiruošėm. O kai jau visas buvo sutarta ir susirašyta, pačiu paskutiniausiu metu paaiškėjo, kad tėvas negali važiuoti, ir mums teko tik su mama dviese nuvažiuoti. Aš buvau labai susijaudinusi, kad galų gale pamatysiu Rozalimą ir paviešėsiu pas Silvestrą Girmį. Jis pats su arkliais sutiko mus ir parsivežė į savo kleboniją. Bet buvo matyti, kad jis labai nusivylęs, jog mano tėvelis neatvažiuavo. Sako, kad jau ir tam tikras jo draugų būrelis kortomis lošti laukia, bet... na, nieko nepadarysi! Klebonija buvo nedidelė, bet apsupta didelio sodo, į kurį aš pirmą progą ir pasprukau. Gana greit radau ten kelis slyvų medžius su puikiomis, jau dalinai prinokusiomis slyvomis. Jau spėjau keletą jų suryti, kai mama rado mane ten. "Ne, ne", sakė ji, "tik nevalgyk, negražu! Palauk, kol Silvestras tau jų pasiūlys. Dabar einam pietų, o po pietų gal jis ir leis čia tau kiek pasmaguriuoti." Pietų metu aš mėginau kelis sykius diplomatiškai paliesti slyvų temą, bet jis nė kaip nereagavo. Vėliau mama net suprato, kad geriau mums į kitą sodą puse eiti pasidėti, pasivaikščioti — matai, ten vėšiau, ir gražiau... To užteko, kad mama man uždraudė net žiūrėti į slyvų pušę. Tai buvo man pirmas mažas nusivylimas, kad aš negalėjau slyvų valgyti tiesiog nuo medžių. Bet vis tiek buvau dar viskuo sužavėta, visu tuo, kas man nematyta, neįprasta.

Mes su mama gavome didelį kambarį pastogėje, į kurį turėjome eiti tuščia pastoge. Man atrodė tai labai romantiška, ypač vakare, kai nuėjome tenai miegoti ir Silvestras davė mums žvakę, nes elektros šviesos ten viršuje nebuvo. Viena lova stovėjo prie vienos sienos, kita prie kitos. Visas kambario plotas skyrė mano lovą nuo mamos. Mama žvakę pastatė prie savo lovos, mes dar kiek pasikalbėjome, palinkėjome viena kitai labos nakties, ir mama užgesino žvakę. Tamsu, ničnieko negalima matyti, ir aš gulėjau susirietusi ir kiek abejinga. Po kiek laiko pradėjau jau snausti, kai pajutau, kad mano plaukai lyg kaž kieno glostomi. "Mama?" tyliai pasakiau ir pradėjau jau kiek stumtis į šoną, norėdama duoti jai vietos atsigulti šalia manęs. Pajutau dar, kaip jos ranka dar sykį palietė mano plaukus ir nustojo, bet mamos balsą išgirdau iš kitos kambario pusės, iš jos lovos. "Ko tu nori?" Aš sustingau. "Ma-mama, ar tai ne tu? Ar tu nebuvai dabar tik prie manęs? Ar tu nelietei mano galvą?!" "Aš," nustebo mama. "Aš niekur nebuvau. Kaip gulėjau čia, taip ir guliu." "Ma-a-a-ma!" surikau aš tada, "tai kas čia buvo, kas žaidė mano plaukais? Oi!" "Na, na, palauk, kas yra?" — ramino mane mama ir skubėjo uždegti žvakę. Silpna šviesa apšvietė kambarį. Nieko čia, be mūsų nebuvo, viskas ramu. Mama priėjo prie manęs,

Neseniai tarnaitė--šiandie mokslininkė

Prieš 11 metų ji Bostono aukščiausiai minėto universiteto Peabody muziejuje. Jai yra pavesta didelis darbas apie Rytų Europos praeitį, kurio du tomai jau ropos žilų žiliausių praeitį. Tai ne iš pasakos paimta, o iš šių dienų gyvenimo. Tai dr. Marijos Gimbutienės-Alseikaitės gyvenimo o kelias.

MARJA GIMBUTIENE

Ji prieš 11 m. atvyko į Bostoną ir čia, kaip visi ateiviai, turėjo sunkias pirmąsias dienas. Ji nors Vokietijoje buvo baigusi universitetą su daktaro laipsniu, bet turėjo dirbti kambarinė Sheraton Plaza viešbutyje, o šiandien ji dirba mai, norėdama daugiau su-

pažiūrėti net po lova, pabučiavo, pasakė "Na, miegok ramiai, viskas tvarkoje, tau kažkas pasirodė", ir vėl užgesino žvakę. Aš gulėjau, bet dar neramiai — vis kažko laukiau. Pamažu pradėjau migti ir vėl pajutau, lyg kažkas perbėgo pagalve ir mano plaukais. Aš sušukau "Mama-a" ir panėriau po užklotu. "Na gi, žinai, kas čia su tavim darosi!" supuko mama, uždegė vėl žvakę, bet jau nėjo pas mane, o tik žiūrėjo. "Neužgesink šviesos, tik neužgesink!" prašiau aš ją. "Gerai, gerai, neužgesinsiu", žadėjo mama, "palauksiu, kol užmigsi. Matyt, saulė per ilgai buvai, kad staiga tau nervai sujudo".

Aš nurimau, užmerkiau akis ir pradėjau vėl snausti, kai išgirdau mamos šnibždėjimą: "Vėlė, Vėlė, tu teisinga, čia ne nervai, bet didžiausia žiurkė..."

Aš tik pratariau "Ak!", šokau iš lovos, perbėgau kambarį ir kritau pas mamą į lovą po užklotu. Taip mes gulėjome susiglaudusios ir baimingai stebėjome, kaip didelė žiurkė šoko ir lipo ant durų, matyt, norėjo išbėgti iš kambario bet durys buvo uždarytos. Reikėjo jas atidaryti, bet kaip? Kas turės tiek drąsos? Tik ne aš!

Mama pasiėmė skėtį, išlipo iš lovos ir atsargiai pradėjo judėti durų link. Ačiū Dievui, žiurkė kažkur pasislėpė. Mama atidarė duris ir greitai vėl grįžo į lovą. Durys stovėjo atviros, bet žiurkės niekur nebuvo matyti. "Gal ji jau išbėgo", galvojo mama. Taip mes gulėjome ir laukėm. Visur buvo ramu. "Matyt, tikrai išbėgo jau," pasakė mama. O po kiek laiko ji tarė: "Eisiu ir uždarysiu duris, o tai gali iš kitur žiurkių pribėgti".

Mano širdis sutvaksėjo, išgirdus tokių spėliojimus. Mama uždarė duris, dar kiek palaukė, išsiuntė mane vėl atgal į savo lovą ir užgesino šviesą. Ak, dabar tik greičiau užmigti! Bet šysyk mes abi iš karto išgirdome kažkokį triukšmą. Greitai uždegus šviesą, pamatėme, kaip ta mūsų žiurkė vėl šoko ant uždarytų durų... Ji dar buvo čia!.. Mes labai norėjome miegoti, buvome pavargusios, bet kur tau miegosi, kai kambaryje yra toks žvėris! Visokiais būdais mėginom išvaryti žiurkę iš kambario, bet kol mums tai pasisekė, pradėjo jau aušti, kol galėjome pradėti migti.

Rodos, mes norėjome paviešėti Rozalime kelias dienas, bet mama pasakė, kad jau šiandien popiet turime išvažiuoti. Dėl žiurkės ar dėl ko nors kita — aš nežinau. Aš tik žinau, kad Silvestras buvo kiek nustebejęs, kai išgirdo apie žiurkės naktinį vizitą. Sakė, kad, rodos, čia žiurkių niekuomet nebuvo. Bet jis nemėgino atkalbėti mus, o popiet net davė man kelis senus pusiau išstiprusius saldinius. Tai buvo, rodos, paskutinis įvykis, kai aš didžiavausi, kad gavau iš jo saldinių.

Silvestras dar daug sykių po šito mūsų vizito Rozalime aplankydavo mus, bet kažkodėl buvo kiek kitoks. Rodos, jis jau neužsakydavo Antosei arbatos, o aš ne skubėdavau į kiemą pranešti savo bičiuliams, kad jis atvažiuavo. Gal todėl, kad aš jau buvau pusiau suaugusi...

dominti plačiąją visuomenę politinių pabėgėlių klausimu, sumanė pagerbti tuos, kurie per paskutiniuosius 20 m. į šį kraštą atvykę labiausiai pasižymėjo.

Į komisiją, kuri kandidatus atrinko, įėjo tokie žmonės, kaip kard. Cushing, garsus širdies ligų specialistas White ir kt. Jie iš daug šimtų kandidatų išrinko vengrą dr. A. Szent-Gyorgi, kinietį J. Way, jugslovą M. Bogucanin, kinietę H. Hau, latvų kunigą R. Skobe ir lietuvę dr. Mariją Gimbutienę.

Lapkričio 17 d. gražioje Technologijos Instituto Kresge auditorijoje minėtiems asmenims buvo įteiktos sidabrinės Paul Revero taurės su atitinkamu įrašu. Iškilmeje kalbėjo JAV Tarybos Pabėgėliams Globoti prezidentas, buvęs prez. Eisenhowerio patarėjas tautinių mažumų reikalais M. Rabb, filmų žvaigždė Myrna Loy ir šitų iškilmių sumanytojų atstovai.

Be to, buvo parodytas trumpas filmas iš pabėgėlių gyvenimo stovyklose. Susirinkusieji buvo sužavinti su pagerbiamaisiais ne tik juos scenoje susodinant, bet ir jų biografijas pasakant, kurias kai kurie amerikiečių laikraščiai jau prieš tai buvo išspausdinę, ir duodant jiems žodį tarti.

Į šitą iškilmę susirinko gana gausus būrys, buvo kelios dešimtys ir lietuvių, atėjusių savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

Dr. M. Gimbutienė gimė Vilniuje 1921 m. sausio 23 d., mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose, 1938 m. įstojo į Kauno universitetą, vėliau perėjo į Vilniaus univ. ir pasirinko Lietuvos praeitį skyrių. Karo viešulas privertė ją pasitraukti iš Lietuvos universiteto nebaigus. Ji praeitį savo tautietės ir kitų pasižymėjusių likimo draugų pagerbti.

LIETUVIŲ PASIŽYMEJO ALGERIJOJE

(E) Lietuvių kilmės prancūzų vyr. leitenantas Jurgis Norkevičius nuo šių metų pradžios eina kuopos vado pareigas Algerijoje. Neseniai apdovanotas "Croix de la Valeur Militaire" ženkle. (Karo mokyklą jis yra baigęs 1957 metais, trečiuoju iš 800).

ADMINISTRACIJOS PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų Keleivio prenumeratorių, kurie keičia adresus, pranešiant naują adresą nepamiršti parašyti ir senojo.

Turkijoje iki Kemal Atatürko (jis buvo prezidentu 1923-38 m.) buvo registruojami tik berniukų gimimai, o mergaičių gimimais nesidomėta ir jie nebuvo registruojami.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

- LIETUVA BUDO, Stepono Kairio labai vaizdingai ir idomiomis pasakojimais, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, perėjusi į gyvenimą. Graži iliustracija, 416 puslapių, didelio formato. Kaina \$5.50.
- DIENOJANT, "Knygnešius karaliaus" sūnūs Kipro Bielinio idomūs atsiminimai, 464 psl., kaina \$6.00.
- 1905 METAI, Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai, kaina \$6.00.
- ZVILGNSIS I PRAEITĮ, K. Zuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00.
- PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, pirmosios Antikos Simulio knygos apie žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 psl., kaina \$6.50.
- LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE, surinko ir suredavo Jonas Belys, 472 dainos su gaidomis, Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrista 326 psl., kaina \$5.00.
- MAZOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutis, J. Lingis, J. Belys ir J. Zilevičius, 226 psl., kaina \$5.00.
- LENGVAS RŪDAS ĮSIGIKTI ANGLISKAI, Geriausias vadovėlis pradedantiems angliskai mokytis. duoda ištirimą, angliskų pasakal. bėjimus. Kaina \$5.00.
- MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT, M. Inkėnė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliskai kalbančiam, 141 psl., kaina \$1.25.
- DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, Populiari ir naudinga knyga šiuo dienų klausimams sprasti. Kaina \$5.00.
- MISKAIŠ ATEINA RUDUO, Maršaus Katiliskio romanas, 514 psl., kiti viršeliai kaina \$5.00.
- NEMUNO SŪNYS, Andriaus Valuko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo, prieš Švento diktatūrą. Pirmą dalį 360 psl., kaina \$3.00.
- NEMUNO SŪNYS, Andriaus Valuko romano antroji dalis, 426 puslapiai, kaina \$4.00.
- LIETUVIŲ LAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtimosi pagrindai. Paulius Gaišius, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje. Kaina \$5.50.
- SIURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 psl., kaina \$2.00.
- TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl., kaina \$0.50.
- NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl., gera popiera. Kaina \$5.00.
- AR ROMOS POPIEZIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu susipažinti. Kaina \$1.20.
- MILZINO PAUNKSMĖ, Balio Sruogos trijų istorijų kronika, 73 psl., didelio formato, gera popiera, kaina \$2.50.
- KODĖL AŠ NETIKIU I DIEVĄ? Atvira nuomonė, idomūs argumentai. Kaina \$2.00.
- ANGLI-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS, virš 20,000 žodžių, 368 puslapiai, kaina \$4.00.
- ZEMAIČIŲ KRIKSTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laikų, kiti apdarai \$3.50.
- ZEMĖ DEGA, J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl., kaina \$4.50.
- ZEMĖ DEGA, J. Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl., kaina \$4.50.
- SOCIALIZMO TEORIJA, Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina \$25 Ct.
- ISJESIMIŠKIS NEGRIZTI, M. Katiškio meistriškas aprašymas, kaip karni einant prie galo tūkstantį lietuvių bėgo į Vakarų nuo rusų "vadotojų", 536 psl., kaina \$5.00.
- SUZADETINĖ, J. Titinio 15 trumpų pasakojimų, 180 psl., kaina \$2.00.
- BARABAS, Paer Lagerkvisto istorinė apysaka, laimėjusi Nobelio premiją. Kaina \$2.25.
- ZEMAITIS RASTAI, Garštosios mūsų rašytojų pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdingai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina \$50 Ct.
- LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai, kaina \$1.00.
- CEZARIS, Mirko Jesulio romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po 32, ara vienu 3 dalyse \$6.00.
- NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonė, 250 įvairių lietuvių ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25.
- POPIEŽIAI IR LIETUVA, kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 250 puslapiai, kaina \$2.50.
- A KISS IN THE DARK, J. Jazminio anglų kalba sodrus vaizdelis. Kaina kietais viršeliais \$2.00, o minkštais viršeliais \$1.00.
- ATLAIDU PAVESYJ, P. Abelkio romanas iš žemaičių Kalvarijos praeities, 467 psl., kaina \$4.00.
- VISUOTINIS TVANAS, Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas? Kaina \$25 Cnt.
- SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOLŠEVIZMĄ, Pagarla Kautskis, naujausiomis žiniomis papildyta, tuo klausimu knygtė. Kaina \$25 Cnt.
- SOCIALIZMAS IR RELIGIJA, Parašė E. Vandervelde, vertė Vardėnas. Kaina \$25 Cnt.
- TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ, Parašė Leonas Blummas, Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.
- JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpuolis buvo pasidarys Rusijos diktatoriu. Kaina 25 Cnt.
- DEL LAISVOS LIETUVOS, Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina \$25 Cnt.
- LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. RES, 32 psl., kaina \$25 Cnt.
- VLIKŲ GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl mūsų nėra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00.
- SENOVOS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina \$10.00.
- ALTORIŲ SEŠĖLY, V. Putino Mykalojaus romanas trijose dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsidėdijo kunigystę dėl moterystės. Visos trys dalys įrašyti į vieną knygą, kiti viršai, 681 puslapis, kaina \$6.00.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

634 E. Broadway — Boston, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

Bostonas pats neįvariausias miestas

Globe laikrašty rašo vienas asmuo iš Deaborn, Mich., kad jis aplankęs daug miestų ir galys pasakyti, kad iš visų jo matytųjų Bostonas esąs pats neįvariausias.

Tai geras diplomatas Bostono tvarkytojams ir jo gyventojams.

Kažin ar tą laišką skaitė miesto "tėvai" ir ar jie susirūpino Bostoną švaresnį padaryti?

Aišku, viena administracija negalės visko padaryti, jei patys gyventojai nepadės. O jų tarpe yra labai daug didelių apsilaidėlių.

Štai kad ir toks pavyzdys.

So Bostone prieš porą metų Broadway gatvę pasodino medelių. Išdykėliai vaikai ir girtuokliai daug jų išlaužė, o kurie dar liko, apaugo džiungliškomis žolėmis. Labai retas namų savininkas tepasirūpino vasarą aplink medelių žoles nuravėti, kad jo šaknys galėtų daugiau oro, saulės ir drėgmės gauti.

Ar tai ne apsilaidimas?

Nominavo tuos pačius

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr.-jos nariai lapkričio 17 d. nominavo kitų metų valdybos kandidatus. Nominuoti beveik visi tie patys, kaip seniau.

I pirmininkus — adv. J. Grigalius, i vicepirmininkus — adv. A. Young, i sekretorius — J. Roman ir V. Stelmokas, i išdininkus — J. Arlauskas, J. Baltrašius, J. Giedmantis ir J. Vaičiūnas, i maršalkas — J. Glincekis ir C. Yuška, i kontrolės komisiją — A. Druzdis, dr. J. Antanėlis, S. Jakutis ir A. Sidlauskas.

I direktorius — A. Čaplikas, E. Ketvirtis, S. Grikanavičius, J. Lekys, S. Kontautas, dr. A. Kapočius, A. Nemakys, L. Švelnys, B. Kontim ir tt.

Atrodo, draugijai būtų naudinga įtraukti i vadovybę ir naujų jėgų.

Rinkimai bus gruodžio mėn.

Mass. neteko 2 atstovų

Pasirėmus šių metų gyventojų surašymo duomenimis, iš naujo paskirstytos vietos atstovų rūmuose. 9 valstybės gavo daugiau atstovų, nes jų gyventojų skaičius padidėjo (Kalifornija laimėjo 8, Florida 4 atstovus, kitos mažiau), 16 valstijų turės mažiau atstovų, Massachusetts neteks 2 atstovų.

Šitas paskirstymas bus taikomas 1962 m. rinkimuose.

Minėjo kariuomenės dieną

L. Bendruomenės Apyl. ir Karo Veteranų "Ramovės" skyriaus valdybos pastangomis lapkričio 19 d. paminėta Lietuvos kariuomenės diena.

Minėjimą pradėjo Bendruomenės pirm. P. Mučinskas, toliau jam vadovavo "Ramovės" pirm. inž. V. Kubilius.

Kalbėjo buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas kun. Paulauskas ir dr. J. Leimonas.

Meninėj dalyje Aleksandros Gustaitienės vadovaujami Dramos Sambūrio nariai atliko tai dienai paruoštą montažą, o Julius Gaidelio vadovaujamas moterų trejetukas padainavo.

Dalyvių buvo pilna Tautinės Sąjungos salė.

Latviai minėjo nepriklausomybės sukaktį

Lapkričio 19 d. Bostono latviai minėjo Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 42 metų sukaktį.

Pagrindinis kalbėtojas buvo jaunosios kartos atstovas, ką tik baigęs Harvardo universitetą teisės mokslus, Juris Udris. Pažymėtina, kad jis per 20 minučių sugebėjo pasakyti viską, kas tokia proga reikalinga. Mes dažnai mėgstame ilgiau kalbėti.

Meninėj dalyje atliko baritonas Karlis Grinbergs, akt. Ance Rozite ir "Liga" choras.

Ta proga latvius sveikino ALTO skyriaus pirm. J. Sonda ir Pabaltiečių Draugijos pirm. inž. V. Izbičkas.

Minėjimui vadovavo F. Hervertis ir E. Spigulis. Čia verta pažymėti, kad minėjimas, turint galvoje Bostono latvių bendrą skaičių, buvo labai gausus. Jei mes taip lankytume savo Vasario 16 minėjimus, tai So. Bostono aukštosios mokyklos salėje netilptume.

Z-is

Laimėjo lėlę

Lapkričio 19 d. subatvakari laimėjimui buvo leidžiama buv. Lietuvos operos dainininkės Gr. Ranitienės padirbtą lėlę "Lietuvaitė". Ją laimėjo Aldona Vizgaidytė.

Subatvakariui kaip paprastai vadovavo poetas S. Santvaras, kuris paskaitė gražų, ką tik sukurta kūrinių "Lietuva".

Buvo pagerbtas Balfo skyriaus pirmininkas Antanas Andriulionis, kuris tą dieną minėjo savo gyvenimo 55 metų sukaktį.

Kitas subatvakaris bus gruodžio 17 d., jo programoj "Lietuviški papročiai."

Lietuvybės židinyse neužges

Lituanistinės mokyklos praeito sekmadienio banketas parodė, kad mokykla turi tvirtą pagrindą. Į banketą prisirinko pilna Liet. Piliečių Draugijos mažoji salė. Vadinas, nepakenkė nė "didžiojo patrioto pamokslininko" pastangos ji sukleidinti. Mokinių mamytės prikėpė tiek tortų, kad vien jais galėjai sotus būti. O juk buvo ir kitų gardžių valgių.

Iš mokyklos vedėjo K. Mockaus išgirdome, kad mokyklos pirmajame skyriuje šiemet yra daugiau mokinių negu kitais metais, kad ne vieno mokinio tėvai jau yra Amerikoje gimę, o vienas yra net mišrios šeimos.

Banketui vadovavo Tėvų Komiteto pirm. M. Suatkevičius, o meninei programai Z. Gimbutaitė.

Programą atliko mokyklos vyresnieji mokiniai. Skaitė ir deklamavo Teresė Durickaitė, Birutė Vaičiūnaitė ir Giedrė Galinytė (jas paruošė Jurgis Jašinskas), smuiku griežė Gintaras Karosius, jam akomponavo Giedrė Karosaitė. Onos Ivašienės vadovaujamo Tautinių Šokių Sambūrio mergaitės pašoko du šokius. Laimėjimus, kaip paprastai, tvarkė F. Karosienė.

Z-is

Rastas negyvas W. Roženas

Praeitą sekmadienį Brocktone netoli savo buto (158 Center St.) rastas negyvas 55 metų amžiaus žinomas muzikantas William Roženas (Billy Rwan).

Kol kas nežinoma, ar tai buvo savijudystė ar kas kitas jį nužudė. Atrodo, paplūstas skustuvas.

KELEIVIO REDAKCIJAI

Šį šeštadienį minėsiu 83-ji gimtadienį, todėl gal galitinė kur netoli stovėdama jau galanda dalgi, bet kaip ten bebūtų ateity, dabar aš esu sveika ir linksmu, draugijoje nestoviu kampe užsėdusi.

Dainuoju dainelę, Raminu širdelę. Prabėgo jaunatvė, Atėjo senatvė.

Bet laiko nesustabdysi, ir aš dėl to neliūdžiu. Geriau dainuoti ne liūdėti. Manau, kad aš ilgai gyvenu dėl to, kad dainelę branginu.

Kartą sutikau seniai matytą kaimynę. Ji pradėjo verksti, nes ji iš nuobodulio nežinanti ką bedaryti. Patariau jai skaityti knygas, laikraštį. Sakau, išsirašyk Keleivį, kurį aš skaitau nuo 1913 metų, ir nebus nuobodu. Aš Keleivį beskaitydama daug ko išmokau.

Įdedu \$5.00. Už juos

siųskite Keleivį tam, kuris pats nepajėgia prenumertis sumokėti.

Anelė Liutkuvienė
Bridgewater, Mass.
Gimtadienio proga sveikiname mūsų didelę bičiulę Anelę Liutkuvienę ir linkime jai dar ilgų metų.
Red.

"ISPLAUTŲ SMEGENŲ" GERAS PAVYZDYS

"Kodėl visa mūsų planeta taip atjaunėjo? Kodėl ji taip gyvai sujudo persitvarkyti? Todėl, kad pasaulyje egzistuoja mūsų socialistinė valstybė, kuri dabar stumia visos žmonijos istoriją pirmyn, kad didelė žmonijos dalis jau tvarkosi socialistiniais pagrindais.

"Dabar šaunioji — mūsų planetos centras ir ašis, apie kurią sukasi visos žmonijos gyvenimas. Iš Maskvos i visą pasaulį spinduliuoja pačios pažangiausios žmonių idėjos, ilgaamžės žmonių išpuoselėtos komunistinės svajonės. I Maskvą nukreiptos pasaulio taikų žmonių akys, nes čia iš Komunistų partijos XXI suvažiavimo tribūnos visam pasauliui buvo pasiūlyti patį didžiausią taikos, tautų draugingumo sambūvio, ekonominio bendradarbiavimo ir taikos lenktyniavimo programa — mūsų taikos septynmečio programa."

"Kada pasigirsta žodis "karas", viso pasaulio akys nukrypsta i Vakarų valstybių didmiesčius. Kada pasigirsta žodis "taika", viso pasaulio žmonių akys nukrypsta i Maskvą."

Paklauskite, kas yra tų žodžių autorius su taip švariai "išplautais smegenimis". Ne kas kitas, kaip poetas, Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas E. Mieželis. Ties žodžiais paimti iš jo pranešimo "Mintis apie gyvenimą, dabartį ir literatūrą", kurį jis skaitė Rašytojų Sąjungos valdybos susirinkime šių metų vasario 23 d.

KULTURINĖS VEIKLOS ALBUMAS

Nemuno knygų leidykla, išleidusi Istorinės Lietuvos Albumą, dabar baigia spausti Amerikos Lietuvių Kultūrinės Veiklos Albumą. Šis albumas yra plačios apimties, didelio formato, 400 puslapių ir išleidžiamas liuksusiniai. Tekstai lietuvių ir anglų kalbomis. Pabaigoje trumpos informacijos apie dedamus albumo paveikslus. Albumas suskirstytas i šiuos pagrindinius skyrius: 1. Religiniai, tautiniai Amerikos lietuvių židiniai; 2. Tautiniai organizuoto darbo pradžia už Atlanto; 3. Lietuvių tautos kultūros atstatymo darbe ir ryšiai su senąja tėvyne; 4. Kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo; 5. Tautinės kultūros darbo baruose; 6. Ryskieji veidai lietuvių kultūros veikloje; 7. Svarbus organizacijų vaidmuo lietuvių išlaikyme; 8. Mūsų ryšiai su amerikiečiais ir kitomis tautybėmis; 9. Gausus ir veiklus lietuviškasis atžalynas; 10. Anapus laiko ribos (apie mirusius).

Leidėjas turi parinkę retų būdingų nuotraukų, kurios duos Amerikos ir Kanados lietuvių nuotiekio lietuvių ryškų vaizdą. Plačiau bus pavaizduotas dabartinis

lietuvių gyvenimas.

Albumas leidžiamas prumeratos būdu, kainą \$10.00. Jau turima apie 800 prumeratorių, bus spausdinama 1,000 egz.

Leidyklos adresas:
Nemunas, 6051 So. Ashland Ave, Chicago 36, ILL.

IVAIRENYBĖS

Popiežius Honorius III, užtikrinamas nuodėmių atleidimu, reikalauja, kad tie, kurie nedalyvavo kryžiaus žygyje i Palestiną, vyktų kariauti i Prūsiją — 1218 m.

Pats didžiausias žinduolių rūšies gyvulus yra pilkasis baninis, kuris išauga iki 150 tonų svorio. I jo ausį tegali tik piestukas įlysti, bet jo nasruose net didelis dramblys gali tilpti.

UŽTVENKTI...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Užtvenkta Beringo sąsiaurio "sumanė" inžinierius P. M. Borisov. Jis parašė "Literaturnaja Gazieta" laikraštyje straipsnį, kuriame nurodo, kad užtvenkus Beringo sąsiaurį ir pastatius prie užtvankos "galingas pompas", galima būtų šaltą vandenį pumpuoti iš Šiaurės Lediniojo vandenyno i Pacifiko vandenyną. I vietą išpumpuoto vandens i šiaurę plauktų šiltas vanduo iš Atlanto ir po kiek laiko klimatas apie šiaurinį žemės sąsagį pasikeistų. Palei visą šiaurės vandenyną, Europoje, Azijoje ir Kanadoje oras atšiltų ir pajūriuose būtų Viduržemio jūros ar Juodųjų marių klimatas. Būtų šilta ir būtų galima orencius auginti.

Tokį milžinišką užsimojimą Borisov pagimdė prieš metus laiko. Naujiena apėjo visą pasaulį, o ponas A. Šalcus tą pasaką įrašė i didžiūnos rusų tautos siekius.

Praėjo metai laiko. Žodį paėmė kitas rusų inžinierius mokslininkas, D. A. Drogaičev žurnale "Priroda" ir išdėstė kaip ant delfo, kad Borisovo sumanymas nėra nei moksliskas, nei protingas. Pagal Drogaičevą, Beringo sąsiaurio užtvėnkimas būtų nelaimė, nes ledai iš šiaurės sąsagio greit užkims jūrą prie Beringo pylimo "ki dugno i Azijos, Europos ir Amerikos šiaurinis pajūris būtų užblokuotas edais žiemą ir vasarą. Klintas šiaurės žemės pasilarytų dar šaltesnis, susisietimas upėmis, kurios teką i laurės vandenyną, būtų nealimas nė vasarą ir žmonės iš šiaurės sričių turėtų bėgti kur kitur.

Kaip būtų, jeigu Beringo sąsiauris būtų užtvėnkintas, jallikim šiuo tarpu rusams įpręsti, tai jų planas ir jų "galingos pompas", kurios dar nieko nepumpuoja. Gal ar atsimename, kaip šlingais genialiojo Stalino aikais rusai planavo pasukti upes, kurios bėga i šiaurę, ad jos bėgtų i pietus. Suko Stalinas upes, kol ji patį biesas nusuko, o upės vis dar bėga i šiaurę. Bent žemėlaidai taip rodo.

Fantazija, moksliskas pakakos, didingi planai viskas avo vietoj. Daug dalykų, apie kuriuos seniau žmonės ik svajoję ir moksliskas pakakas rašė, šiandien jau yra gyvenimo tikrovė. Vienas fules Verne savo raštuose "ra "išpranašavę" daug neaprašytų dalykų, kurie šiandien yra visai paprasti. Ga i rusai pranašauti, bet nuo pėjimų ir moksliskiausių pranašavimų yra ilgas kelias kieto darbo, tyrinėjimų ir abejojimų.

—ab.

PUIKI PROGA

Dėl senatvės ir nesveikatos parduodu namus Floridoje: 3 1/2 akrų orančių ir greipfrutų sodas, 220 medžių, namas iš 6 kambarių, garažas 2 masinoms, atskira vieta vištoms (jėi nori laikyti), kitas "cottage" iš vieno kambario, beveik nėra takų; sodas duoda \$1,000 per metus. Netoli žuvingas ežeras, 4 mylios iki Eustis miestelio, 12 mylių iki Grand Sland. Labai gera vieta, 20 pėdų virš vandens, noriu parduoti tik lietuviams. Kaina \$15,000. Rašykite:

J. Miletz
R. E. 2, Box 274
Leesburg, Fla.

Šv. Rašto Tyrinėtojų SKELBIMAS

ANTRAS KRISTAUS BUVIMAS
Dabar spaudžia ir vargina žmones išplėdami iš jų jūjų teises; nebebus daugiau besirdžių politikierių, kurie dabar nusikriaudžia žmones vadindami save jų atstovais; tenais nebus nė vieno netikro pranašo, kurie dabar išveda žmones iš kelių; kad tikrasis Karalius įkurs teisingą valdžią ir teis nuolankiusius ir neturtingus su lygybe; kad bado daugiau nebus ant žemės ir kad žemės pasidarys vaisingesnė ir išduos užtektinai maisto dēl visų; kad ligos ir nesveikata praeis ir i jos vietą bus pastatyta sveikata ir stiprybė ir kad "žemės gyventojai nebesakys: Aš sergu" (Izaijas 33:20); kad paklusnieji pasaulio žmonės per teisingąją Kristaus valdžią bus atsteigti i proto ir kuno tobulybę; kad akliųjų akys bus atvertos ir užsuktųjų ausys atidarytos; kad numirusieji bus sugrąžinti iš kapų; kad suardytosios šeimynos vėl bus suvienytos ir kad Viešpaties palaimos platinis žemėje ir Viešpaties garbės pažinimas pripildys visų žmonių mintis; ir kad žmonės gerėsis ramybe, pasikėlimu, gyvenimu, laisve ir laime; kad užliksdami Viešpaties prisakymus žmonės gaus gyvenimą amžį ir niekad nemirti; kad žemė bus padaryta tinkama žmonių namams; ir kad laikui bėgant žemė bus pripildyta laimingais ir linksmomis žmonėmis, garbinančiais Iehovą ir mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.

Skelbia:
Jurgis Vanagas
3954 E. 41st St., Cleveland 5, Ohio
Mes turime pasiskaitymui lapelių, ir atsiųsime nemokamai šitas knygas. Tik parašykite mums:
Dievo Karalystės Žinios; Tėvas mūsų ir šventoji Dvasia; Dievas ir protas; Štai jūsų Karalius; Tiesa apie pragarą.

KARALIENĖS MIKALDOS SABIJOS PRANASYSTĖS

Seniaus Lietuvoje žmonės labai įdomavosi Karalienės Mikaldos Sabijos pranašysčių knygele, nes esą jos pranašavimai išsipildydavę. Dabar teko gauti originalą tos knygelės, kuri 1880 metais buvo i lietuvių kalbą išversta. Knygėlę išleido Petras Pleskevičius, Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, laisvės kovų karo invalidas kuris dabar gyvena Kanadoje. Pas jį prašom kreiptis dėl tos knygelės. Kaina už vieną knygutę 50 Centų.

Užsisakę knygutę paremsite visai nedarbingą invalidą. Rašykite i pinigų siųskite šiuo adresu:

P. Pleskevičius 288 Emerald St., North Hamilton, Ont. Canada

NAUJI LABAI REIKALINGI DALYKAI ŽIEMAI

- VYRŲ ODOŠ ZAKETAI su šiltu meltono pamašalu, juodos ar rudos spalvos, dydis nuo 36 iki 42 .....\$3.00
dydis virš 42 numerio \$3.00
- VYRŲ 3/4 ILGUMO ODOŠ ZAKETAI su šiltu meltono pamašalu, šone užsegami, su diržu, juodos ar rudos spalvos, dydis nuo 36 iki 42 .....\$6.00
dydis virš 42 numerio \$7.00
- VYRŲ ODOŠ APSIAUSTAI su šiltu pamašalu dydis nuo 36 iki 42 .....\$5.00
virš 42 numerio \$6.00
- GRYNOS VILNOS MEDŽIAGOS ZAKETAI su TIKRU AVINIUKO pamašalu, 3/4 ilgumo su TIKRU KAILINIU KALNIERIU, tamsių spalvų, dydis nuo 36 iki 42 .....\$9.00
virš 42 numerio \$10.00
- Vyrų STORAS VILNOS NERTINIS pilkas ar smėlio spl. \$5.00
- TROPALINAS, naujai išrasta šilta, minkšta pamašalo medžiaga, juoda ar pilka, 1 jardas 54" platumo \$4.15
- Moterų DIREKTINIO ZAMŠIAUS ZAKETAI su šiltu pamašalu, labai praktiški, žalių ar smėlio spalvos \$3.00
- PERSIANELLA, moterų dirbtinių kailių apsiaustai, neatskiriami nuo tikrų Persų avinėlių, su satino pamašalu 3/4 ilg. \$5.00
pilnas apsiaustalo ilgumas \$9.00
- Moterų NAILONO KAILINIAI, paprastas pilkas ar rudas \$7.00
pilkas dryžetas ar rudas dryžetas \$7.50
- Stora, minkšta MEDVILNĖS (FLEECE) medžiaga, gražių raštų, labai tinka šiltoms blusoms, suknėlėms, vaikų rūbams ar chalatoms, 1 jardas 60" platumo \$2.90
- o taipgi: medžiagų kostiumams, apsiaustams, žaketams, suknėlėms, šiltemis šalikams, apatinams ir kt.

Mes galim dabar siųsti: RASOMAS MASINĖS, DVIRACIUS, MOTOCLIKAMS PADANGAS

SIUNTIMAS VAISTŲ YRA MESU SPECIALIYBĖ. VAISTUS DABAR GADIMA SIŪSTI TIK SU DAKTARO IŠ TEN RECEPTU

Reikalaukite mūsų Maisto Paketų sąrašo.

T A Z A B

51 Reservoir St., CAMBRIDGE, Mass. Tel. KI 7-9705

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvės ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudę gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas atidai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 i mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopuose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

Dr. M. J. VINIKAS

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

HARTFORD

Seniausis ir patikimiausias, oficialiai su Inturisto leidimu veikiantis siuntinių persiuntimo firma, kuri siunčia įvairios sudėties siuntinius i Lietuvą ir kitus rusų okupuotus kraštus

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

643-647 ALBANY Ave. HARTFORD 12, CONN. Telef. CH 7-5164

Per eilę sėkmingų praktikos metų įsigijo gerą vardą bei reputaciją sąžiningai ir greitai patarnaudama savo klientams. Per šią firmą siunčiami siuntiniai, pilnai apdrausti ir garantuoti, pasiekia adresatą per 5-6 savaites, oro paštu—per 10-12 dienų. V isi mokesčiai sumokami čia pat, tokiu būdu gavėjui nieko netenka primokėti.

Kviečiame aplankyti PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc. Hartforde ir įsitikinti didžiuliu pasirinkimu įvairiausių prekių, taip pagėdaujamų už geležinės uždangos. Parduodame 24-40% žemiau normalios kainos.

Atkreipkite dėmesį i mūsų specialinius STANDARTINIUS SIUNTINIUS ir jų žemas kainas:

1. 100% vilnonės angliškos medžiagos 2 kostiumams su pasiuntimu tik už \$29.00

2. 100% vilnonės angliškos medžiagos 3 kostiumams su pasiuntimu tik už \$39.00

3. 100% angliškos vilnonės medžiagos 5 kostiumams arba 2 kost. ir 2 apsiaustams \$65.00

Minėtų standartinių siuntinių pristatymas gavėjui garantuotas 20 dienų laikotarpyje.

Per šią firmą užsakomi įvairūs muzikos instrumentai, suvamos mašinos, elektriniai įvairūs reikmenys, taip pat ir įvairios sudėties maisto siuntiniai. Reikalaukite mūsų katalogų, prašom teirautis apie kainas. Įvairūs vaistai su receptais čia užsakomi ir pasiunčiami adresatui. Pinigai siunčiami kur su \$1.00 — 10 rubliu. Kas negalite asmeniškai mus aplankyti, įvairiais siuntinių siuntimo reikalais, prašome kreiptis laiškais

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

HARTFORD, CONN.

Darbo valandos: kasdien nuo 8:30 ryto iki 6:30 vak. Šeštadien. ir sekmadien. nuo 8:30 iki 4 val. p. p.

Vietinės žinios

Zalgirio minėjimo reikalai

Siemet sukako 550 metų nuo Zalgirio mūšio. Šios sukakties proga mes turime visą pasaulį supažindinti taip, kad tas būtų naudinga mūsų atečiai.

1910 metais Bostone su daug mažesniais pajėgumais kaip dabar to mūšio 500 metų sukaktis buvo paminėta tikrai įspūdingai. Kelių tūkstančių minia su draugijų vėliavomis ir lietuvių orkestru iš So. Bostono nuvygiavo į istorinę Faneuil Hall, kuri vadina ma Laisvės lopšiu, ir ja kimšte prikimšo.

Be lietuvių kalbėtojų kun. Tomo Žilinsko, adv. Ferdinando Bagocius, dar kalbėjo JAV kongresmonas McNary. Kitą dieną amerikiečių spauda plačiai tą minėjimą aprašė ir išgyrė kongr. už gerą kalbą.

Bostone tai buvo pirmas toks reikšmingas lietuvių pasirodymas.

To minėjimo komisijos pirmininku ir eisenos vadu buvo tada 25 metų jaunikaitis Kostas Jurgeliūnas, kuris dabar gyvena Brocktone.

Zalgirio mūšio 500 metų minėjimo dalyvis

Juozas Lekys

Legionierių moterų šokių vakaras

Naujoji Stepono Dariaus posto moterų valdyba savo veiklos metus pradeda šokių vakaru, kuris bus ši šeštadienį, lapkričio 26 d. 7 val. vak. posto namų salėje (168 H St.). Mokestis tik 50 centų.

Visi kviečiami šiame linksame vakare dalyvauti. Vakaro rengėjų komiteta sudaro: Irena Kentienė, valdybos pirm. Paulina Ketvirtienė, Ona Vareikienė, Emilija Kiburiene, Mary Stiche, Regina Vaičiulienė.

Sandaros moterų kortų vakaras

Sandaros moterų kuopa ši šeštadienį, lapkričio 26 d. Sandaros patalpose (124 F St.) rengia kortų vakarą. Visi svečiai bus gardžiai pavašinti, bus vertingų dovanų. Rengėjos maloniai kviečia visus atsilankyti. Pradžią 7 val. vak.

Paliko \$49,000

1959 metais Brocktone mirusi 70 metų Izabelė Tenukienė paliko \$49,000. Tas paaiškėjo iš dabar teisme patvirtinto testamentu.

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ISTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West Broadway, So. BOSTON 27, Mass., Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

Iš naujų rūbų, avalynės, medžiagų, maisto, vaistų ir kitko. Visas išlaidas iš SSER maita apmoka siuntėjas.

VAISTUS, MEDŽAGAS, ODAS GALIMA SAVIKAINA PIKKTI MŪSŲ ISTAIGOJE. PRASYKITE MŪSŲ KATALOGŲ!

Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršų nurodytu adresu. Įdekitė daiktų sąrašą ir aiškiai siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perkavę, pranešime jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštą siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku.

Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai tel. pa dėžėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštą galima siųsti iki 22 svarų siuntinius.

ISTAIGA LIETUVIŠKA. KREIPKITES LIETUVIŠKAI

Visi siuntėjai išitinko, kad mūsų istaiga greičiausiai patar nauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Siunčiame su INTURISTO įgaliojimu.

Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietų.

Antanas skelbia "karą"

Antanas, kuris dažnai prie mikrofono stovėdavo vos liežuvių begalėdamas apversti, kovą su jo tariamais bėdieviais ir socialistais buvo pavadęs atgailaujančiam storuliui Džianui.

Prieš kurį laiką Antanas visą radiją pavadė Džianui, o pats išvyko kaž kur toliau nuo Bostono.

Praeitą sekmadienį Antanas vėl pasirodė programoj ir išdrožė kalbą, kurioj paskelbė kryžiaus karą ne tik jo vadinamiesiems bėdieviams ir socialistams, bet ir katalikams, kurie drįsta skaityti laikraščius nepasiklausę Antano, ar jie yra "košer".

Ar Antanas kalbėdamas buvo jau ragavęs dvasią stiprinančio skystimėlio, mes nežinome, bet, gėręs ar negėręs, jis kalbėjo kaip ir Džianas, o todėl ir iš jo paskelbto karo išeis tik pssš...

Kultūros Klube kalbės apie muziką

Eilinis Kultūros Klubo susirinkimas bus ši šeštadienį, lapkričio 26 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose (190 Beacon St.). Jame Jurgis Mačiūnas iš New Yorko kalbės apie "Realizmo sąvokos stilinį išsivystymą nuo Musorgskio iki elektroninės muzikos". Paskaitos metu bus pagrojamoms ištraukos iš plokštelių.

Vėl pakels mokestį

sako, kad kitais metais nebūt teks mokėti \$3.50 daugiau (nuo kiekvienos \$1,000 turto vertės), nes padidėjo Miesto Susisiekimo Ištaišos nuotolis, pakeltos algos teisėjams ir kt.

Brightono Klubas nominuos valdybą

Lapkričio 25 d. susirinkime bus nominuojami valdybos kandidatai. Pradžią 8 val. vak. Valdybos rinkimai bus gruodžio 22 d. 8 val. vak.

Svečias iš Filadelfijos

Praeitą penktadienį mūsų istaigoje lankėsi Antanas Talačka iš Filadelfijos. Jis į Bostoną buvo atvykęs savo bičiulio Algirdo Jureno, Havardo universitete besiruošiančio teologijos daktaro laipsniui, aplankyti.

Svečias užsisakė kitų metų Keleivio kalendorių.

ATEIKIME DIDELIO ĮVYKIO PAMINĖTI

Prieš 550 metų lietuviai, lenkams, gudams, ukrainiečiams, totoriams ir čekams talkininkaujant, Zalgirio kautynėse sutriuškino kryžiuočių galybę, kuri per 200 metų žiauriai veržimusi į Rytus siaubė ir naikino Lietuvą.

Bostono lietuviai įspūdingai minėjo to įvykio 500 sukaktį, o ši sekmadienį, lapkričio 27 d. 5 val. vak. Lietuvių Piliečių Draugijos didžiojoje salėje bus minima jo 550 metų sukaktis.

Reikia tikėti, kad nemaža ateis ir tų, kurie panašiai minėjime dalyvavo prieš 50 metų. Jie bus minėjime pagerbti.

Minėjimo programa labai įvairi ir įdomi: Kalbės žymus mūsų senovės žinovas prof. Simas Sužiedėlis iš New Yorko, Lituanistinės mokyklos mokiniams bus įteiktas L. Bendruomenės paskirtos dovanos už geriausius rašinius apie Zalgirio mūšį.

Deklamuo aktorė Irena Nikolskytė, dainuos solistė Stasė Daugėlienė ir solistas Benediktas Povilavičius, akomponuos komp. Jeronimas Kačinskas.

Tą pačią dieną 10 val. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj bus pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, kuris kviečia visus lietuvius jame dalyvauti. Prieš 50 metų minėjime dalyvavo tūkstančiai, laukiama, kad ir šis minėjimas bus gausus.

Balfo padėka

Balfo Bostono Skyriaus spalio 23 d. banketas buvo sėkmingas. Į jį atsilankė didelis tautiečių būrys ir tuo būdu stipriai parėmė mūsų darbą. Banketas davė gryno pelno \$760.10.

Balfo Valdyba nuoširdžiai dėkoja prel. P. Virmauskui už talkininkavimą parapijoje, Balfo Centro Reikalų Vedėjui kun. L. Jankui už kalbą, Jokūbui Stukui už parodytą filmą, adv. J. Grigaliui už banketo globą, vyr. šeimininkei K. Namakšienei, O. Vilėniskienei, C. Andriulionenei, A. Vakauzienei, P. Kuncaitienei, J. Lapšienei, P. Gavelienei, V. Katauskienei, P. Jakutienei už tortą, K. Wollak, M. Plevokienei už leidimą veltui pasinaudoti kepykla, M. Kavaliauskui už sūrį, D. Vakauzaitei, G. Vakauzaitei, A. Kubiliūtei, M. Bakšytei, L. Bukevičiūtei, G. Kuncaitytei P. Račkauksui, S. Kiluliui, S. Kalvaičiui, J. Jonačiui, V. Vilčiui.

Acii iš Lietuvos neseiniai atvykusiai V. Šimkutei už dalyvavimą bankete. Aciiu radijo vadovams P. Višcinių, J. Romanui ir S. Minkui.

Dėkojame spaudai — Darbininkui, Tėvynei, Vėnybei, Dirvai, Draugui ir ypač vietos laikraščiai Keleivui, kuris spausdino visus mūsų pranešimus ir vis skirdamas jiems geresnę vietą.

Acii Balfo skyriaus Norwoodo pirm. P. Tylai ir Brocktono skyriaus pirm. M. Gofensui už talką.

Acii visiems, kurie tuo ar kitu darbu, dalyvavimu ar aukomis prisidėjo prie mūsų banketo pasisekimo. Jiems už tai bus dėkingi ir tie vargšai, kuriais Balfas rūpinasi.

Balfo Bostono Skyriaus Valdyba

Bostoniečiai Worcesterio Lietuvių dienoje

Onos Ivaškieneš vadovaujamas Lietuvių Tautinių Šokių Sambūris dalyvauja Worcesterio Lietuvių dienos programoje lapkričio 27 d.

Toj pačioj programoj dalyvauja ir solistas Stasys Liepas, kuriam akomponuoja komp. Julius Gaidelis.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Visiems siuntinių siuntėjams į Lietuvą ir kitus S. S. S. R. kraštus

General Parcel & Travel Company

359 West Broadway, South Boston, praneša, kad dabar turi didelį pasirinkimą visų rūšių vietinių ir importuotų prekių, kurios reikalingos siuntinių sudarymui. Visos prekės yra parduodamos urmo kainomis ir jų kokybė yra garantuota. Daugelis iš Jūsų, kurie siuntėte siuntinius per šią istaigą, įsitikino, jog mes dedame visas pastangas, kad persiuntimo išlaidos susidarytų kuo pigesnės, ir, kad Jūsų siuntinys galimai greičiau pasiektų adresatą.

Pradedant rudens sezoną, mes sudarėme specialų standartinį siuntinį, kurio kaina yra nepaprastai žema — pigi, tačiau jis turi didelę vertę Lietuvoje. Šio siuntinio sudėtis yra sekanti:

Pusvilnonės angliskos medžiagos vyriškiems ar moteriškiems kostiumam — 20 jardų, pamašų 7 1/2 jardų, siūlų 5 špulės, sagų 3 tuzinai ir adatų 1 pokelis. Šio siuntinio kaina tik 49.90 dol. ir į šią kainą įeina visos persiuntimo išlaidos — pristatymas adresatui. Visi mūsų siuntiniai yra apdrausti ir jų pristatymas užtikrintas.

Prašome pasinaudoti šia reta proga ir atvykti pas mus apžiūrėti standartinį siuntinį, o taip pat pasitikrinti ir palyginti prekių kainas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR Į KITAS SOVIETŲ VALDOMAS SRITIS

Kviečiame visus naudotis greitu patarnavimu patikimos istaigos

Pristatymas garantuotas
Siuntiniai apdrausti

Turime pasirinkimą medžiagų, odų ir kitokių daiktų pigiomis kainomis. Gavome austriškų deimantinių stiklų piaučių riežtuku nuo \$1.65 už štuką. Siunčiame su Inturisto leidimu. Siuntiniai nueina per 4—6 savaites

General Parcel & Travel Co., Inc.

359 W. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. AN 8-5040

Istaiga atdara:
Kasdien 9 A. M. - 6 P. M.
Šeštadieniais 8 A. M. - 4 P. M.

TAUPLYK DAUG \$ \$ \$ \$ JUSŲ KURO IŠLAIDOSE

Turėdamas gerą, automatišką aliejaus pečių (burnerį) visiškai įrengtą su visomis kontrolėmis ir 27/5 gal. aliejaus tanku UŽ SPECIALINĘ KAINĄ \$275.00

GERIAUSIAS ALIEJUS KURUI
14 CENTŲ UŽ GALIONĄ

24 Valandų nemokamas aliejaus pečių aptarnavimas visiems mūsų reguliariškiems aliejinio kuro kostumeriams

FORTUNA FUEL CO.

45 DORSET ST., DORCHESTER
Naktį, Sekmdieniais ir šventadieniais SAUKIT
Nauji šilto oro, garo ir karšto vandens boileriai įtaisomi iš pagrindų.

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS

R The Apothecary

Lietuviška Ti kra Vaistinė

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Turime vaistų ir vitaminų persiuntimui į Lietuvą ir kitus kraštus, kaip peniciliną, streptomiciną, rimifoną, ir vaistų nuo reumatizmo, atraičio, strėnų gėlimo ir kitų ligų.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S. Reg. Pharm., 382a W. BROADWAY, tarp E ir F gatvių. SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 ryto iki 8 val. vak. išskyrus šventadienius, ir sekmd.

Pastebime, kad į standartinį siuntinį papildomai galite pridėti ir savo atsineštų ar vietoje pirktų daiktų, tik jų išlaidas papildomai patys sumokate.

Mums bus malonu suteikti atvykusiems visas reikiamas informacijas siuntinių siuntimo reikalu. Istaiga atidara kasdien nuo 9 iki 5:30 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 iki 4 val. po pietų.

General Parcel and Travel Company

359 West Broadway
South Boston, Mass.
Telef. AN 8-5040

(Skelb.)

PRANEŠIMAS

Globe Parcel Service, kurios vedėjas yra J. Adomonis, praneša siuntėjams, kad užpirtas didesnis kiekis prekių dar pigesniais kainomis negu iki šiol, ir jos bus parduodamos savikaina (norintieji galės patikrinti pirkimo sąskaitas), nes ši istaiga nėra suinteresuota turėti pelno iš parduodamų prekių.

Siuo būdu siuntėjams susitaupys daug išlaidų. Galima pasirinkti įvairių vilnonių, rajano, taftos medžiagų, import. impilams medžių, megztinių, itališkų kilimų ir lovoms užtiesalų, skarelų ir kt.

(Skelb.) (—)

GR 9-1805 ir AN 8-9304

Dengiame Stogus

Ir Taisome Juos

ZVYRU ir SMALA TAIOM Taisome, šingeliuojame, dengiame aliuminijum ir dažome iš lauko sienas.

Free Estimates
SAUKTI PO 5 VAL. VAKARO
Du broliai lietuviai
Charles ir Peter Kishauskai
Garantuojame gerą darbą

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.) ... Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Lipdau popierius ir taisau namus iš lauko ir viduje, viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil
I Gazo šilumą mainyti \$275
Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET
DORCHESTER 25, MASS.

PAMALDOS LIETUVIAMS

EVANGELIKAMS

Kas sekmadienį, 12.00 val. So. Bostone, L ir 4th St. BAŽNYČIOJE įvyksta pamaldos lietuviams protestantams. Pamaldas laiko teologas A. JURĖNAS.

A. Jurėnas yra Harvard universiteto doktorantas ir verčia Sv. Raštą į lietuvių kalbą.

RADIOJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijoje iš stoties WLYN, 1360 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 1:30 iki 2 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Bay View Realty Co

1672 DORCHESTER AVE.
DORCHESTER 22, MASS.

Tel.: AV 8-4144

Antanas JUKNEVIČIUS

Bronius MIRONIS

Real Estate Brokeriai

Namu, farmu ir būtinų parduavimų, paskolų išpirkimams, viešosios draudimo (insurance) namų, baldų bei automobilių, nuostolių išieškojimas gairių ar kitai nelaimėi ištikus.

Kas perka ar parduoda

namus, ūkius, būtinus

kreipkitės į

Pranę Lembergtą

REALTOR

597 E. Broadway

South Boston

Saukit nuo 9 iki 7 val. vak.:

TEL. AN 8-7031

o kitu laiku: AN 8-0699

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2—4 ir 6—8

Sekmdieniais ir šventadieniais pagal susitarimą

495 Columbia Road

Arti Upham's Corner

Dorchester, Mass.

Tel. AN 8-2712 arba BI 4-9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

Vartoja vėliausios konstrukcijos

X-RAY aparatą

pritaiko akinius

VALANDOS: nuo 2—4, nuo 7—8

534 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais ofisas uždarytas

417 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co.

—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius,

žiedus, papuošalus

3